

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۲۲) تیرماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : ایمان زهرانی - دکتر فروزین - مظاهری - اکبر مسعودی - دکتر بهزادی - دکتر رهنوردی .
- ۳- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به مجازات نانوایان و قصابان متخلف و ابلاغ بدولت .
- ۴- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به اوقاف و ابلاغ بدولت .
- ۵- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی و ارسال به مجلس سنا .
- ۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به اصلاح بندهای (ج) و (د) ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور .
- ۷- طرح و تصویب فوریت و اصل گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به اصلاح بندهای (ج) و (د) ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور و ارسال به مجلس سنا .
- ۸- طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی و ابلاغ بدولت .
- ۹- تصویب صورتجلسه قبل .
- ۱۰- ختم جلسه .

مجلس ساعت ۹ صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود . (شرح زیر خوانده شد)
- غائبین با اجازه - آقایان :**
احتشامی - عبدالحسین آموزگار - احمد احمدی - دکتر اعتمادی - امام مردوخ - امیر احمدی - اولیاء - اولیاء شیرازی - اهری - بختیارها - دکتر برومند - بوداغزاده - دکتر بهادری - دکتر بیگلری - پدرامی - دکتر پرتو اعظم - پروین - پزشکی - پوربردباری - دکتر پیر - پیرزاده - دکتر جزایری - جمفری - جهانشاهی - حق شناس - دکتر حبیب اللهی - دکتر حکمت - حکمت یزدی - اسمعیل خزیمه - مهندس خسروی - تیمستار خطیب - شهیدی - دکتر دادفر - دکتر رهنوردی - زهتاب فرد - سجادی - سعیدوزیری - سمعی - شاهنده - شیخ بهائی - دکتر صالحی - دکتر فضل الله صدر - عبدالحسین طباطبائی - مهندس عدل - دکتر عسکری - مهندس عطائی - غضنفری - دکتر غنی - فتوحی - فنرود - فهیمی - محمدولی قراچورلو - دکتر کفائی - کورانلو - دکتر کیان - دکتر متین - مرندی - مهندس معینی - مهندس معینی زند - ملک افضلی - دکتر محمدحسین موسوی - موقر - ناروئی - نامور - دکتر نایی - نیکپور - دکتر وفا - دکتر گایگ - خانم دولتشاهی - خانم دکتر سرخوش .

غالبین مریض - آقایان :

دکتر حبیب بهبهانی - مهندس پروشانی - مهندس زاهدی - دکتر شکرانی - شهرستانی - دکتر مشایخی - دکتر نصیری - خانم اسدی - خانم اقبال .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : ایمان زهرالی - دکتر فروزین - مظاهری - اکبرمسعودی - دکتر بهزادی - دکتر رهنوردی

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای ایمان زهرالی تشریف بیاورید .
ایمان زهرالی - جناب آقای رئیس ، همکاران گرامی .

اگر در پشت تریبون مجلس مطالبی راجع بمملکت گفته میشود باید کلی بوده نفع شخصی من و شما در کار نباشد .

در صورت جلسه ۲۲۹ در سخن رانی پیش از دستور بنده بصورت مبتدا تجلیلی از رستاخیز نمودم و در جلسات بعد خبری هم از نحوه انتخابات خیانت آمیز بوئین زهرا و شهرستان قزوین بیان گشت . ولی حالا بحثی راجع بان انتخابات و خودم نخواهم کرد .

اکنون باز هم میگویم رستاخیز ملت ایران خالق يك اتحاد ملی و يك هم بستگی وطنی بر مبنای سد اصل ۱- نظام شاهنشاهی ۲- قانون اساسی ۳- انقلاب شاه و ملت که عوامل بنیادی آن ایمان - حق شناسی - حرمت بمصدق چه فرمان یزدان چه فرمان شاه بوده است .

رستاخیز نشان داد که بر اثر رشد اقتصادی ، رشد اجتماعی و طان دوستی و شهادت دوستی ملت ایران آنچنان ابعادی پیدا کرده که هر فرمانی بزرگ رهبر ملت ایران صادر فرماید با ایمان راسخ می پذیرد - ملت ایران جهت لیک گفتن فرمان همایونی جهت سیاس به تلاش و کوشش بزرگ رهبر عزیز ؛ شاهنشاه آریامهر بعلت استیفای حقوق ملت ایران این چنین پاسخ مثبت بفرامین ملوکانه میدهد پس شرکت مردم در انتخابات جواب مثبت برهبری خردمندان شاهنشاه عظیم الشأن میباشد

کشورهای استعمار طلب هر جا اتحاد باشد هر جا همبستگی باشد هر جا پیوند دوستی مردم و رهبر آنها در میان باشد در خطر می افتد و بتخریب می پردازد و عوامل ارتجاعی خود را بکار میگیرد .

چون یکی دوبار در جلسات قبل جهت سخنرانی پیش از دستور ثبت نام نموده بودم معهدا موفق نگشتم باید بعرض برسانم

همانطور که همکار از جمند جناب آقای هلاکو رامید در جلسه قبل فرمودند هیچ مطلبی نیست در امور مملکت بخصوص در امر سیاست که نتوان در باره آن صحبت کرد

چون مطالبی که عرض میکنم راجع به مسائلی است که دوست عزیزم جناب رامید فرمودند کاش ایشان تشریف داشتند و عرایض بنده را گوش میدادند

جناب آقای رامید :

شرط مردی نیست با يك دل دودلیر داشتن یار دارا بودن و دل با سکندر داشتن جناب آقای رامید ضمن اظهار محبت و دلسوزی به نمایندگان ناکام ....

مهندس معینی - ناکام یعنی چه ماهمه خدمتگزار هستیم در هر سنگری که باشیم .

ایمان زهرالی - بنده از نظر ایشان گفتم اجازه میخواهم هر وقت بنده مطلبی میگویم مبتدایش را که گفتم بهعبرش هم توجه بفرمائید ، چون این مسئله مملکتی است جناب مهندس معینی ، بهرحال آقای رامید ضمن اظهار محبت و دلسوزی به نمایندگان ناکام مطالبی اظهار فرمودند که شخصاً با آنها موافق نیستم و اگر اشاره نرود برای پارلمان انقلاب شایسته نخواهد بود . آقای رامید اشاره بخدمات دوگله و نتیجه انتخابات بعد از خدماتش کرده و نتیجه گرفتند حاصل انتخابات باشایستگی و خدمت چندان ارتباط نمی تواند داشته باشد چه کسی بدوگله خیانت کرد بغیر از جاسوسان دو جانبه بین المللی ؟ آنها چه کسانی هستند ؟

آقای رامید شما که میدانید

مصلحت نیست که از پرده برون افتد راز

ورنه در محفل رندان خبری نیست که نیست گفته شد رأی های ائتلافی نمیتواند رأیهای بامفهوم سالم باشد اولاً در انتخابات تهران ائتلافی صورت نگرفت و اگر گرفته مردم از آن بی اطلاع هستند .

ثانیاً اگر ائتلاف معنی ندارد مخارج سرسام آور جهت انتخاب شدن چه معنی دارد ؟

ثالثاً - اگر منظور از رأی چند صد هزار نفر آراء رئیس مجلس سناست که خودشان جواب میدهند اگر دکتر منوچهر آزمون است که من بچشم خود در سه صندوق دانشگاه دیدم بروید ببیند دانشگاهیان بچه کسانی رأی میدادند .

تحقیق کنید در حوزه های انتخابات جنوب تهران بهاس خدمات آزمون در اوقاف همین مردم کوچه و بازار همین رئیس علی ها که شمارد کاندید بی سرو بی پا ذکر کردید باو تکرار می دادند .

(ایلیخانی پور - همانها هم در بوئین زهرا رأی دادند) من قصد ندارم از انتخابات بوئین زهرا صحبت کنم شاید شما معتقدید آزادی انتخابات نعمتی است که برای توده مناسب نیست زیرا مردم عادی و عامی بنظر شما بحساب نمیابند در صورتیکه مفهوم رستاخیز آن بود که پایه های حکومت سلطنت مشروطیت بردوش همین مردم کوچه و بازار باشد (ایلیخانی پور - ماسرباز شاهنشاهیم در هر سنگری که باشیم انجام وظیفه میکنیم) اشاره فرمودید که مدتی بیش از ۲۵ سال از دوره ۱۷ قانون گذاری نماینده مجلس بوده اید ، از افتخارات شما نیست که گو یا حقوق نمایندگی هم نمیگیرید ولی من نمیدانم در شرکت بین المللی هواپیمائی آلیتالیا و غیره هم حقوق دریافت نمیکنید؟ این چه شرکت و چه نوع میباشد خدا میداند (سعیدوزیری - راجع به کار خصوصی اشخاص چکار دارید رامید اینجا نیست من هستم) (دکتر رئیسی - شرکت خصوصی و کار خصوصی است)

ایمان زهرالی - شما هم از همکار خودتان دارید دفاع می کنید چون انتخاب شده اید فرمودید گفته اند دوران کسانی که تا بحال بودند گذشته منظور سیاست های کهنه اجنبی پرستان بوده است .

یعنی آنها تیکه شاهنشاه آریامهر فرمودند در آن روزهای شوم از بستگی بهر دسته و مقامی که آنها را بخارجیان نزدیکتر میکرد و در یخ نداشتند میباشد هر چند متأسفانه باز هم عده ای وجهی المله از آنها هنوز وجود دارند در خاتمه از اینکه از تاریخ ۸ خرداد ما تاکنون

بسؤال اینجناب از وزارت تعاون و امور روستاها پاسخ گفته نشده بسیار متأسفم . متشکرم .
رئیس - آقای دکتر فروزین بفرمائید .

دکتر فروزین - ریاست محترم مجلس شورای ملی ، همکاران محترم .

پیشرفتها و ترقیات ایران عزیز در دوران سلطنت پرافتخار شاهنشاه آریامهر خاصه در سیزده سال اخیر انقلاب شاه و ملت مدیون روشن بینی ، نبوغ و تسلط کامل رهبر عزیز ایران بمسائل داخلی و خارجی بوده است (صحیح است) .

نبوغ شاهنشاه ما چیزی نیست که تنها ایرانیها بخاطر عشق عمیقی که برهبر خود دارند بدان معترف باشند . گفته ها و اظهار نظر های رهبران نیرومند ترین کشورها پیرامون شخصیت شاهنشاه همواره مبین قدرت تفکر ، تسلط و تجربیات وسیع شاهنشاه در همه مسائل ملی و میهنی بوده است .

اهداء جایزه باجمبوجت طلائی پیشگاه شاهنشاه آریامهر که همه ساله بنا به ترین و شایسته ترین شخصیت های جهانی تعلق میگیرد نمایشگر مقام و مرتبه ویژه رهبر بزرگ انقلاب ایران در جهان است . (صحیح است)

در شرفیابی همین گروه بود که شاهنشاه آریامهر مطالب بسیار مهمی ایراد فرمودند و گفتند «ما اکنون در مرحله تراکم کار های زیربنائی هستیم و اینکار عظیمی است» و یائینکه فرمودند «دو سال پیش کشور ما میتواند تسهیلات بندری بمیزان ۲ میلیون تن فراهم کند لکن امروزه ما دست اندر کار برنامه ریزی برای تسهیلاتی بمیزان ۸۰ میلیون تن هستیم بعلاوه راه آهن برقی که کشور ما را بعرضهای شوروی و ترکیه وصل میکند . وسائل ارتباطی زمینی یعنی جاده هائی که ما را بترکیه و اروپا متصل میکند اقدامات برجسته ای بشمار میروند و برای اجرای برنامه هائی با این عظمت بایستی همکاری دوستانه ای میان تمام کشورهای دوست ما اعم از دور یا نزدیک که امکان اجرای این برنامه ها را در کوتاهترین مدت فراهم میکند وجود داشته باشد » و با آنجا که میفرمایند « برای رسیدن باین مقصود نظم و آرامش

و بویژه تداوم مورد نیاز است و بالاخره اینکه در زمینه سیاست بین‌المللی ما نیازمند بدوستی ملت‌ها و نیازمند صلح هستیم و برای رسیدن به هدف هایمان بایستی دوستی محکمی میان دولت‌ها و ملل مختلف جهان وجود داشته باشد (احسن).

ملاحظه میکنیم فرمایشات شاهنشاه و مصاحبه های معظم له همواره قاطع، صریح، روشن و با هدف مشخص و ثابتی بوده است شاهنشاه در تمام مصاحبه های خود نه تنها پیرامون سعادت، رفاه آسایش و ترقی ملت خود صریحاً اظهار نظر میفرماید بلکه هر بار که فرصتی بدست آمده است از اظهار عقیده خود پیرامون حفظ صلح، دوستی، صمیمیت بین ملل مختلف جهان و یافتن کوتاهترین راه برای انجام خواسته‌ها و آرزوهای تمام مردم جهان دریغ نفرموده‌اند. مصاحبه‌های شاهنشاه چیزی نیست که بتدریج اثرش در طول زمان کم رنگ شود. برای آنکه بشریت به سعادت و صلح و صفا دست یابد در بسیاری از این مصاحبه‌ها راه‌های عملی پیشنهاد شده است.

شاهنشاه آریامهر در مصاحبه با ادوارد سابله مفسر رادیو فرانسه مطالبی نیز بیان فرمودند که بسیار قاطع و صریح بود و قسمتی از فرمایشات شاهنشاه گشاینده گره بسیاری از مشکلات در زمان حال و آینده است وقتی میفرمایند من همیشه به ملت‌م گوشزد کرده‌ام که همواره چندگام جلوتر از حوادث باشید، نمایانگر این مطلب است که ایران از یک رهبری عمیق، پیش‌نگر و با تجربه وسیع و گسترده بهره‌مند است چه در دل زمان به پیش رفتن و قبل از بروز حوادث و اتفاقات خود را برای برخورد با آن و حل مشکلات ناشی از پیدایش آنها آماده کردن نیاز به سالها تجربه، قدرت پیش‌بینی، اندیشه عمیق و تصمیم‌گیری دارد.

من عقیده دارم و چندبار هم پیشنهاد کرده‌ام که وزارت اطلاعات بعد از هر مصاحبه شاهنشاه صدها هزار نسخه از آنرا چاپ و بین تمام طبقات کشور خاصه دانشگاهیان، فرهنگیان کارمندان و کارگران منتشر سازد تا آنها بتوانند با مطالعه پیاپی هر مصاحبه دریابند

که رهبر بزرگ انقلاب ایران چگونه برای رسیدن ایران به تمدن بزرگ برنامه‌ریزی و هدف‌گیری نموده‌اند و با تسلط کامل به مسائل جهانی و حوادث و امکانات ایام ملت خود را در دریای طوفان زده سیاست‌ها رهبری میفرمایند (احسن - احسن).

رئیس - آقای مظاهری بفرمائید.
مظاهری - ریاست معظم مجلس شورای ملی همکاران

گرامی با کمال مسرت و افتخار باید بعرض مردم ایران و نمایندگان مجلس شورای ملی برسانم که دوره بیست و سوم قانونگذاری یکی از پرافتخارترین ادوار مشروطیت ایران بوده است در این دوره ۶۸۰ لایحه که برای سر بلندی ایران بود به تصویب رسید و این دوره سه مرتبه مورد تشویق و تقدیر شاهنشاه آریامهر قرار گرفت چندین لوایح مربوط به کار و کارگری و رفاه کارگران به تصویب رسید که بنده قصد دارم تأثیر آن را در زندگی کارگران و پیشرفت صنعت کشور بعرض برسانم.

۱- قانون صندوق کارآموزی که توانسته است در مدت سه سال و نیم ۱۵ هزار کارگر ماهر و نیمه ماهر برای صنایع مملکت تربیت کند

۲- قانون طبقه بندی مشاغل کارگران که بین کارگر و کارفرما برای همیشه دوستی و همکاری برقرار نمود و جادارد از وزارت کار که اجرا کننده قوانین مزبور بوده است قدردانی شود یکی از لوایح که طبقه کارگر انتظار تجدید نظر کلی در مورد آن داشت لایحه قانون بیمه‌های اجتماعی بود که با تشکیل وزارت رفاه اجتماعی و تصویب نمودن قانون تأمین اجتماعی که در آن رفاه بیشتری برای بیمه شدگان و کارگران در نظر گرفته شده است. البته از نظر کارگران این قانون ایده‌آل نیست ولی خیلی بهتر از قانون بیمه های اجتماعی سابق می‌باشد بیمه شدگان انتظار داشتند پس از ۳۰ سال کار بتوانند از مزایای باز نشتگی استغاده نمایند در قانون قدیم ۴۰ سال کار بود و در قانون جدید ۳۵ سال شده در این قانون به بیمه شدگان اجازه داده شده است. به پزشک مورد نظر خود مراجعه نمایند. برای اولین مرتبه سه درصد حق بیمه بوسیله دولت

تأمین میشود در صورتیکه در قانون قدیم اغلب مؤسسات دولتی حق بیمه کارگران خود را نمی پرداختند در این قانون کارگران میتوانند عضو هیئت مدیره تأمین اجتماعی شوند.

کمک عائله مندی تا سه برابر حداقل دستمزد پرداخت میشود ماده ۸۹ بازنشستگان و عائله آنها معالجه میشوند ماده ۹۵ جوانان که بخدمت وظیفه میروند پدر و مادر آنها میتوانند مانند افراد شاغل از کمک‌های درمانی استفاده نمایند و به نظر من از همه مهمتر ماده ۹۶ است که سازمان مکلف است میزان کلیه مستمری‌های بازنشستگان و از کار افتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان را در فاصله زمانی که حداکثر از سالی یکبار کمتر نباشد باتوجه با افزایش هزینه زندگی با تصویب هیئت وزراء بهمان نسبت افزایش دهد از وزارت رفاه اجتماعی خواستارم هر چه زودتر این قانون بخصوص ماده ۹۶ را با اجرا بگذارند چون مستمری بگیران بیمه‌های اجتماعی سابق در مضیقه و ناراحتی بسر میبرند و من اطمینان دارم کارمندان وزارت رفاه اجتماعی که همه مجری نیات شاهنشاه میباشند رضایت بیمه شدگان را هر چه بهتر فراهم می‌نمایند متشکرم. بنده بقیه وقتم را بجناب آقایان دکتر بهزادی و اردلان تقدیم می‌کنم (احسن - احسن)

رئیس - آقای سعید وزیری بفرمائید.

سعید وزیری - بنده هم وقتم را با آقایان اکبر مسعودی و دکتر بهزادی میدهم.

رئیس - آقای اکبر مسعودی بفرمائید.

اکبر مسعودی - بوجود آمدن دو جناح در داخل حزب رستاخیز ملت ایران مورد توجه افکار عمومی واقع شده و مردم با علاقه فراوان در انتظار آن میباشند که از وضع و کیفیت و برنامه و هدف‌های این دو جناح آگاهی حاصل کنند.

آنچه مسلم است تشکیل جناح‌ها، در حزب به وجود سلیقه‌ها و نظرات مختلف اعضای حزب و پیشنهادات و طرح‌هایی که عنوان میشود شکل می‌بخشد و دموکراسی و بحث و مذاکره و اظهار نظر را در داخل حزب تقویت مینماید ولی تشکیل جناح‌ها بلا تردید باید به هم بستگی و یکپارچگی اعضای حزب کمک کند نه آنکه احتمالاً

اختلاف و نفاق و دو دستگی ایجاد نماید. (صحیح است).

مسئلاً تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران با رهبر بزرگ کشور برای آن بود که امر هم بستگی و وحدت ملی بیشتر از پیش تقویت گردد و بنیاد فرهنگ ملی تحکیم یابد و دست‌آوردهای انقلاب ششم بهمن از گزند محفوظ بماند، بنابراین وظیفه رهبران جناح‌های حزبی در وهله اول حفظ و تحکیم اساس هم بستگی و یکپارچگی ملی و حفظ انضباط و وحدت داخل حزب است و در مرحله ثانی باتوجه باستقبالی که از جانب مردم یعنی اعضای حزب رستاخیز ملت ایران از تشکیل جناح‌های مختلف در داخل حزب بعمل آمده، رهبران دو جناح باید برنامه‌های خود را کاملاً مشخص و از طریق وسایل ارتباط جمعی اعلام نمایند تا عموم از آن آگاهی حاصل کنند بعلاوه رهبران جناح‌های حزبی با آنکه دو تن از وزرای معروف میباشند معذالک باید ضمن ارائه برنامه‌ها و طرح‌های خود و باصطلاح تز و رویه جناح خویش یا خود را بیشتر برمردم معرفی نمایند و سوابق خود و خدمات خویش را در گذشته برای اطلاع بیشتر مردم تشریح و ارائه دهند و اقداماتی که در آینده بعمل می‌آورند کاملاً و بدلیل برهان روشن کنند تا مردم ایران که عموماً عضو حزب رستاخیز ملت ایران میباشند رهبران جناح‌های حزب و هدف‌ها و برنامه‌ها و طرح‌های آنان را بیشتر و بهتر بشناسند و برای پیوستن به جناح‌ها تصمیم بگیرند. (صحیح است).

لازم به تذکر است که پیوستن به جناح‌ها نباید خاص و منحصر به کسانی باشد که مصدر خدمات و متصدی مشاغل میباشند و یا بخاطر بدست آوردن شغل و مقام به جناح‌ها روی می‌آورند بلکه باید توده‌های کثیر مردم را به جریانات اجتماعی و سیاسی و حزبی علاقمند و معتقد نمود، باید مردم با علم و آگاهی کامل به برنامه‌ها و هدف‌ها در امور اجتماعی و سیاسی مشارکت مؤثر داشته باشند زیرا بدون تردید مشارکت مؤثر همه جانبه مردم تنها شرط پیشرفت امور حزبی و اجتماعی و تقویت و توسعه دموکراسی است (احسن).

در این مرحله از زمان که کشور ما بر رهبری

شاهنشاه بزرگ دایم در حال تحول و پیشرفت است چیزی که اهمیت دارد همان حفظ و حراست و صیانت وحدت و همبستگی ملی و توسعه مقاصد و هدفهای انقلاب ششم بهمین است، باید بوسایل ممکنه مردم را از بیفتاوتی و بی اعتنائی بمسائل ملی و اجتماعی و مشارکت در امور مربوط بخود رهاساخت تا در سایه آن بتوان بتوفیقات بیشتر در همه زمینه هادست یافت و از تحولات مهم اجتماعی که در نتیجه انقلاب رهائی بخش ملی بوجود آمده و مستمر آ ادامه دارد بخوبی و بنفع پیشرفتهای بیشتر و ترقیبات سریع تر و بسط و توسعه دموکراسی بهره گیری نمود.

مطلب دیگری را که در آخرین جلسات مجلس باید بآن اشاره کنم این است که در موقع انتخابات بعضی افراد نسبت به دوره بیست و سوم مجلس شورای ملی و نمایندگان آن مطالب خلاف واقعی گفتند و خوشبختانه بنده اطلاع دارم که جناب مهندس ریاضی ریاست محترم مجلس شورای ملی نهایت دفاع را فرمودند و جوابی را که باید بدهند بآن اشخاصی که برخلاف حقیقت و روی اغراض مطالبی گفته اند داده اند، و در جواب کسانی که گفته بودند که نمایندگان در خانه های خود را بروی مردم بسته بودند فرمودند که نماینده ای چهل دست رختخواب برای پذیرائی از مردم حوزه انتخابیه اش در خانه اش دارد و باعث افتخار است که خدمات دوره بیست و سوم مجلس و نمایندگان این دوره مورد عنایت و الطاف همایونی واقع شده و از جناب آقای هویدا هم تشکریم که از خدمات مجلس بیست و سوم تجلیل کردند و خدمات مجلس بیست و سوم را پرافتخار دانستند (صحیح است) در خانه بنده از تمام موکلینم که نهایت لطف را درباره بنده کردند سپاسگزارم البته از طرف حزب بنده را بجهت یا جهاتی کاندیدا نکردند بهر حال از موکلینم بینهایت - متشکرم (احسن - احسن) رئیس - آقای دکتر بهزادی بفرمائید.

دکتر بهزادی - مقدمتاً باید بعضی برسانم که کلمه ناکامی خوشایند همکاران عزیز نبوده و نیست من چون میخواهم در مسیر ادب و جشنواره توس و پایان تدوین لغت نامه دهخدا صحبت کنم خوب است کیفیت حال

خودمان را بگرویم مادر هر مقامی که باشیم خدمتگزار شاه و ملت هستیم این شعر را بخوانم که زبان حال همه ماست اعم از آنان که این جا هستند و یا آنان که در دوره آینده خواهند بود.

گرچه ما بندگان پادشهم

پادشاهان ملک صبحگهیم

در عالم بی نیازی و وارستگی و آزادگی در مقام خودمان پادشاه ملک آزادگی و وارستگی هستیم و این کراراً از طرف شاهنشاه محبوب مانائید شده است در آخر سخن مطلبی میخواستم عرض کنم ولی مقدمتاً عرض میکنم که فردابه فرمان و سفارش شهبانوی ایران جشنواره پهلوانی توس در بارگاه فردوسی تشکیل خواهد شد زبان فردوسی، کلام فردوسی و فرهنگی که فردوسی از آن مایه گرفت يك نوع رستاخیز زبان دری بود فردوسی در بیان خودش و در شعر خودش قصد نداشت که فقط داستانی را کند او پهلوانان خود را طوری معرفی کرد که ایرانی آن زمان بود و میباید باشد (احسن) حکمت این جشنواره والا است از این جشنواره باید خوی آزادگی و خوی جوانمردی و استعنا و بینازی و شاهدوستی را نتیجه گرفت و گسترش داد منظور این نیست که از این جشنواره يك کیفیت گذرائی استنباط شود پهلوانان ایران قدیم میدانید که در صف اول جبهه میجنگیدند تا خدایانی بودند که در مقام این نبودند که در موقع غرق کشتی اول خود را نجات دهند در مقام رهبری در مقام اجرائی که آقایان اینجا هستند باید رستاخیز الگوی شرف و تقوی را بر مردم ارائه بدهد این یادگار فردوسی و این تعلیم فردوسی است و امیدواریم که اینکار بشود چرا برای اینکه در مراسم رستاخیز ایران شرف، کار و تقوی ملاک شخصیت است مجلس بایک نظم و انضباطی شروع شده است و من معتقد هستم که این شأن مجلس را تا پایان باید محفوظ نگاهداشت دکاندار و بقال و عطار و دیگران هم اگر در کار خودشان خدمتگزار باشند مردمان شریفی هستند و زینده مجلس نیست که بعضی را بر بعضی مقدم بداریم شخصیت ریاست مجلس شورای ملی به قدری والا است و من به قدری به او احترام میگذارم و بقدری با صفاست

که صفایش را در مسافرت خصوصی بنده درک کردم که احتیاجی به این نوع دفاع بی سرو ته ندارد. مسئله دیگر درباره اثر فردوسی، آن است که ۳۰ سال زحمت کشید البته با اجازه جناب آقای دکتر همایونفر که گاهی به صحبت ما گوش می کنند. بعضی از بزرگان مدت کار شاهنامه را ۳۵ سال نوشته اند بآن همه کوشش و زحمتی که شبکه سراسری رادیو تلویزیون ملی ایران برای تهیه مقدمات جشنواره برای ایجاد و اجرای آن بکار بردند، متأسفانه تبلیغات کشور ما هماهنگی ندارد سه الی چهار روز پیش از رادیو و تلویزیون که همواره آن آهنگ غراکه از شبکه رادیو تلویزیون می شنیدم درباره جشنواره فردوسی، مواجه شدم با سخن بك خانم خوش صد اوز بیانی از تلویزیون در مقام فردوسی که گفت او متأسفانه با سلطان محمود غزنوی قراری داشت که این شعر را بنویسد و دینار بگیرد فردوسی در شاهنامه خود ۱۷۷ هزار مورد بترکان تاخت تا حکومت غزنوی بیدار شود.

شما وقتی این همه فعالیت را برای بزرگداشت فردوسی می کنید الاقل در کتاب ما هم بنویسد فردوسی برای پول شعر نمی گفته او وقتی شاهنامه را تمام کرد ۷۰ الی ۷۱ سال داشته یعنی تمام جوانیش را از دست داده و پول دیگری خواسته که چکار کند. او مثل پیر مرد های امروزی نبوده که باز هم دنبال درهم و دینار می گردند. مسئله دیگر يك واقعه بزرگی که در عصر خودمان هست و بی ارتباط با جشنواره توس نیست، پایان تدوین لغت نامه دهخدا است این مرد بزرگ و فرهنگ دوست ۴۰ سال زحمت کشید. تا يك فرهنگ کاملی را در اختیار جوانان و ملت ایران بگذارد اینجا بایستی اقرار کنیم که تلویزیون ملی ایران در جهات مختلف درباره دهخدا مطالبی را انتشار داد دهخدا ی لغت نویس دهخدا ی شاعر، دهخدا ی آزادی خواه و من از این شبکه در این مورد فوق العاده متشکرم. مسئله دیگر حزب رستاخیز ملت ایران است. بنده همه جا ملت ایران را آنچنان که باید مدح و ستایش کردم این روزها برای مادیرگ زمان شایبه نیست همیشه راست گفته ایم اما شما حالا باور می کنید در شعری که درباره شاهنشاه و انقلاب عرض کردم ملت ایران را نیز از یاد نبردم.

ثنا بزرگ و رای از

بفکر رهنمون و رهگشای او

به ملتی که باز یافت خویش را

بقای ملك دید در بقای او

بدرمی که بوده اند سالها

جوابگوی صادق صلا ی او

مردم اگر برستاخیز ملت ایران جواب مثبت دادند بشاهنشاه جواب مثبت داده اند درباره انتخابات سخن اینجا زیاد گفته شد سخن آخر مال رهبر ماست سخنانی که شاهنشاه فرمودند عیناً اینجا می خوانم که در صورت مذاکرات مجلس شورای ملی چاپ شود.

فکر می کنم ملت ایران با سخ خیلی گویا و خیلی زیننده ای برستاخیز داده باشد یعنی در واقع یک پارچگی ملت و شرکت آنها در سرنوشت همانطوری که می دانید... اینجا آزمایش داده و آزمایش نداده مطرح نیست مگر اول که من آمدم در کدام پارلمان امتحان دادم بنده یقین دارم در حوزه انتخابیه من حتماً از من شایسته تر هم وجود دارد واقعتاً ها را قبول کنیم صداقت داشته باشیم در مسائلی که الحمد لله همه مان داریم البته مطالبی دیگر هم هست این ها را به تند نویسی می دهم تا درج بشود (احسن) البته فرمایشات شاهنشاه را می خوانم. جناب آقای دکتر همایونفر این جا هستند و من می ترسم بد صحبت کنم من خیلی از نتایج انتخابات خوشحالم: شاهنشاه هنگام اشاره به انتخابات فرمودند البته این ها همه افراد حزب رستاخیز ملت ایران هستند و افراد مطیع، همین راهی را که می رویم ادامه میدهم راه انقلاب مستمر است انقلاب مداوم است و انقلاب شکست ناپذیر است یکی از بزرگان انقلاب هم گفت حرکت انقلاب شبیه حرکت دو چرخه است و هرگاه دو چرخه بایستند سرنگون میشود در این مجلس مردمانی بودند که مقامی داشتند آمدند و رفتند و خدمت کردند البته مقامات هرگز ابدی نیست ولی انسانیت است که می ماند شاهنشاه هنگام اشاره به چهره جدید پارلمان فرمودند: البته اینها همه افراد حزب رستاخیز ملت هستند و افرادی منضبط و مطیع در اجرای اصول انقلاب. همانطوری که میدانید یکی از سه اصل کلی رستاخیز اصل انقلاب شاه و ملت است که به قول خود من هیچوقت متوقف شدن نیست و هر روز در حال تکامل و تقویت است. اینها نمایندگان يك چنین دوره ای هستند و نباید يك عده ای فکر کنند که چون عده ای نروتمند هستند و بيك وسیله ای وارد مجلس شورا

یا سنا شده اند حالا اینها میتوانند بروند دنبال دفاع از سرمایه و احیاناً سوءاستفاده و غارت مردم، بهیچوجه اینها فقط میتوانند نماینده حزب رستاخیز ملت ایران باشند و لاغیر. در داخل حزب رستاخیز میتوان سلیقه های مختلفی باشد و شاید مفید و لازم هم هست که سلیقه های مختلف باشد و یک دویاسه سلیقه مختلف که میتواند حقیقتاً منعکس کننده آراء و نظرات مختلف مردم باشد و این روش سالمی است که رقابتی هم خواهد بود از همدیگر تنقید میکنند ولی در داخل حزب در داخل یکپارچگی ملت ایران و دیگر، این چیزی نیست که احیاناً بایبکانه داخلی یا بیگانه خارجی بتواند از آن بهره برداری بکند بنابراین انتظار من این است که این عده هم افراد منضبط حزب و انقلاب شاه و ملت باید باشند و هم منعکس کننده افکار بیکه در داخل حزب ایجاد خواهد شد.

تأکید می کنم یک عده ای فکر کنند چون عده ای ثروتمند هستند وارد مجلس شورای ملی و با مجلس سنا شده اند حالا اینها می توانند بروند دنبال پیدا کردن سرمایه و بهیچ وجه اگر توهمی در ملت ایران است که چهره هائی که این باز در سایه آزادی حزب رستاخیز ملت ایران آمدند آنها عضو مجلس و حزب رستاخیز ملت ایران هستند و دنبال اعمال خلاف شئون مجلس نخواهند رفت مطیع و منضبط هستند (انوشیروانی) - فرمانشات شاهنشاه را همه خوانده ایم استدعا میکنم برای ما نخوانید) من استدعای شمارا نمی پذیرم اگر فرمایشی دارید و برای سرمایه داری ناراجت شده اید و میخواهید دفاع کنید بیائید اینجا صحبت بفرمائید. شما فقط میتوانید نماینده حزب رستاخیز باشید و در داخل حزب رستاخیز میتواند سلیقه های مختلف باشد. البته من مطلبی دارم که با اجازه نمایندگان مجلس شورای ملی باید عرض کنم. به آقای انوشیروانی من خیلی ارادت دارم و برای ایشان حوصله زیادی قائل بودم استدعا میکنم که بفرمائید من کجا خاطر ایشان را آزرده ام (انوشیروانی) فقط به خودتان میگویم) البته درباره جناح های حزب رستاخیز ملت ایران مطالبی گفته شد جناح های حزب همانطور که بیان فرمودند بایستی در داخل حزب بجوشد و شکوفا شود و از اینکه

وهرانی برای این جناح ها انتخاب شده است مسلماً راه مشارکت و تبادل نظر و رعایت عقاید و آزادی مردم را خواهید کرد. البته شاید با این شعر حافظ بتوان مقصود را بیان کرد و مطلب را پایان داد و آن اینست که:

مستور و مست هر دو چو از يك قبیله اند

ما دل به عشو که دهیم که اختیار چیست

(احسن)

بله اختیار ما آن است که برنامه های شان و خدماتی که کرده اند ما قضاوت کنیم و در معرض داوری قرار دهیم و ملت ایران قضاوت کنند. با آن آزادگی و استغنا که در شما هست من صحبت کردم البته يك نگرانی دارم که این نگرانی را بشما عرض میکنم. در مراسم افتتاح آخرین اجلاس مجلس شورای ملی شاهنشاه خدمت مجلس شورای ملی را با کمال عنایت تأیید فرمودند. نگرانی من از این است که آیا در این سال آخر مجلس قصوری داشته است. پس اگر قصوری نداشته است چرا عقده گشایان و آنهايي که بجای خود سازی و پیشرفت درصدد تخفیف مقامات هستند از کجا الهام گرفته اند آنها چه میگویند؟ مجلس دوره بیست و سه و مجالس بعد هرگز اجازه نخواهد داد که مجلس شورای ملی در بیجه اطمینان و تاوان پرداز دستگاهها باشد. اگر عدم رضایتی احیاناً در گوشه و کنار مملکت احساس کردند نباید این را در وجود قوم مقلد منعکس کنند. بنده چون دیگر مجال صحبت در اینجا نیست از همه شما که در اینجا تشریف دارید خدا حافظی میکنم و با لبان دل این تریبون مقدس مجلس شورای ملی را می بوسم و میروم (احسن - احسن).

رئیس - آقای دکتر رهنوردی بفرمائید.

دکتر رهنوردی - با اجازه جناب رئیس و همکاران محترم مطالبی را که بنده می خواستم بعرض برسانم به نحو شایسته ای قسمت اعظم آنرا دوستان عزیز جناب آقای مسعودی و آقای دکتر بهزادی فرمودند و بعد از فرمایش بسیار شیوای ادیب محترم جناب بهزادی برای من خیلی مشکل خواهد بود که سخنانی ایراد کنم. ولی بنده وظیفه خود میدانم چون این مطالب باید در صورت مذاکرات مجلس بعنوان مدرک برای همیشه در

این فرق را دارد که آسایش ده را از دست داده ولی از امتیازات شهری برخوردار نیست هنوز این شهر که نام شاهی روی آن است و از شهرهای ساخته شده اعلیحضرت رضا شاه کبیر است نه نقشه جامع دارد نه نقشه هادی مسئله آب برای زراعت یکی از مشکلات بزرگ این ناحیه است مطالعاتی برای سد بندی در روی رود تالاب نشده است و باور بفرمائید در مازندران که همه تصور میکنند در آنجا آب زیاد است آنقدر زراعتها از بی آبی میسوزد که واقعاً حیرت آور است و این مشکل در ناحیه شاهی بیشتر از جاهای دیگر است بخش هائی مانند کیاکلا و جویبار مشکلاتی از نظرها و آب دارند که استدعا میکنم بآنها توجه بشود اگرچه این عراض من در واقع بخاطر اداء قسمت کوچکی از دینی است که ب مردم شاهی دارم اما امیدوارم دولت با لطف و عنایت در مورد رفع مشکلات این مردم توجه بیشتری بکند ما در قانون تقسیمات کشوری ماده ای داریم که استانداران مرکز معینی نباید داشته باشند متأسفانه در بسیاری از موارد سطح تصمیم گیری ما با سطح اجرائی مطابقت ندارد این قانون در سال ۱۳۱۶ تصویب شده ولی تا بحال عملی نشده است یعنی استاندار یک مرکز دارد و تمام توجه خود را بمرکز استان معطوف میدارد بنده باید واقعاً اینجا اعتراف بکنم که استاندار فعلی مازندران مرد سخت کوشی و نسبتاً کوشش بیشتری را ارائه کرده ولی روش قبلی این نتیجه را داده است که غیر از مرکز استان شهرستانهای دیگر احساس عقب ماندگی میکنند و در مقایسه خود را عقب تر از شهرهای مرکزی میدانند موضوع جوانان و اشتغالات جوانان در ساعات فراغت در ولایات مشکل بزرگی است بنده مخصوصاً از سازمان تربیت بدنی میخواهم که فکر کند که در تابستان بر جوانان این شهرها چه میگردد، چه باید بکنند و چه طور سرگرم باشند بایک سرگرمی سالم امیدوارم که هر چه پیش بیاید بخیر و صلاح مردم باشد و نمایندگان آینده مملکت هم توفیق بسیار زیادی در خدمت ب مردم شهرستانها و بخصوص ب مملکت عزیزمان و شاهنشاه داشته باشند متشکرم. (احسن - احسن).

رئیس - آقای تژده بفرمائید.

تژده - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم بنده افتخار میکنم که از طرف خود و ملت عزیز ایران سپاس بی حد و حصر خود را بپیشگاه مبارک شاهنشاه تقدیم

دارم و از اینکه با افکار عالی و پیشنهادات اندیشمندان و تابناک خود ملت ایران را تحت لوای حزب رستاخیز ملت ایران به اتحاد و اتفاق و وحدت تام و تمام رسانیدند سپاسگزاری کنم و از درگاه خداوند بزرگ سلامتی شاهنشاه و خاندان جلیل سلطنت پهلوی را که تمام هم و غم خود را صرف آسایش و رفاه ملت ایران میفرمایند نیز سپاسگزاری و تشکر کنم (احسن) انتخاباتی که انجام شد بنحو بسیار شایسته ای بود ملت ایران به ندای شاهنشاه خود پاسخ مثبت دادند مأمورین دولت آن چه در خور توانائی شان بود با کمال بی نظری و شایستگی فرمان را اجرا کردند ملت ایران با شرکت در این امر اجتماعی و ملی شایستگی خود را نشان دادند بنده از سربازانی هستم که موفق شدم باز افتخار جان بازی و خدمتگزاری برای ملت ایران در این سنگر پیدا کنند در دوره ای که گذشت در سایه عنایات شاهنشاه و زهری ریاست معظم مجلس شورای ملی و کمک های دولت موفق شدم خدمات بزرگی به حوزه انتخابیه خود بنمایم. ما در ظرف ۵ سال چه از نظر بهداشتی و چه از نظر درمانی و چه از نظر عمرانی و چه از سایر نظرها آموزشی، ارتباطات ایجاد راهها کمک اقتصادی، در منطقه مسنی که بنده افتخار نمایندگی آن جا را دارم پیشرفت های شایسته بعمل آمد و وظیفه خود می دانم که از دولت خدمتگزار جناب آقای هویدا سپاسگزاری کنم. (احسن) و بیاس توجهات و عنایاتی که در عرض این ۵ سال در منطقه عشایری مسنی فرمودند تشکر نمایم اکنون هم البته آن منطقه نیازهای بسیاری دارد که بنده گزارش مفصل آن را به جناب آقای نخست وزیر تقدیم کرده ام و به وزارت کشور نیز در مورد تشکیل سازمان عمران مستعمل مسنی نامه نوشه ام. بنده استدعا دارم به گزارش بنده توجه بیشتری بشود زیرا آن منطقه با تشکیل سازمان عمران بیش از پیش مرهون عنایات و محبت های دولت خدمتگزار جناب آقای هویدا می گردد، در خاتمه عراضم باید عرض کنم بنده قصد صحبت نداشتم این توفیق که نصیب بنده شد از این نظر بود که بنده می خواستم وقت خودم را به جناب آقای فضائی بدهم اگر بقدر کافی آمادگی صحبت نداشتم از آقایان معذرت می خواهم این فرصت و افتخاری بود بنده بتوانم سپاسگزاری خودم را به پیشگاه شاهنشاه تقدیم بدارم و امیدوارم خداوند سایه شاهنشاه را همیشه بر سر ملت ایران و مردم دنیا و جهانیان مستدام بدارد، جاوید شاهنشاه (احسن)

(احسن)

رئیس - آقای دکتر ناوی بفرمائید .

دکتر ناوی - با اجازه مقام محترم مجلس شورای ملی و همکاران ارجمندم در این روزهای آخر مجلس بیست و سوم لازم میدانم کلام خود را با بحث در پیرامون مصاحبه مهم و تاریخی شاهنشاه با آقای ادوارد سابلیه مفسر رادیوئی فرانسه حسن ختام و حلاوت بدهم - (احسن) آقای سابلیه سولاتی طرح کرده که پاسخ ها مستدل و قاطع و صریح شاهنشاه آریامهر یکبار دیگر ، نبوغ ذاتی و درایت پاسخ دهنده را بمنصه ظهور و ثبوت رساند (صحیح است).

آقای ادوارد سابلیه ضمن اعتراف گفتار جان کندی در تعظیم و تکریم بشاهنشاه و ستایش نبوغ و تسلط معظم له به معضلات و مشکلات جاری سیاسی و ابتکارات اجتماعی و نقشه های صحیح و آینده نگری ایشان بشرح زیر سؤال کرده اند .
در قیمت گزاری روی محصول نفت سؤال شد چه رویه ای پیش میگیرید .

باصراحت میتوانم بگویم منتهای گذشت را شاهنشاه آریامهر فرموده اند که آنرا متناسب و متعادل با قیمت دیگر مواد انرژی را قرار داده اند البته شاید ملی که عادت بخرج کردن نداشته و برای خود و دوستانشان امتیازات بیشتری قائل بوده و آسیائی را در درجه پایین تری قرار میدادند این مطلب ثقیل بنظر میاید ولی باید حضرات از خواب شیرین خودنگری بیدار شوند تن بدیدن واقعیت بدهند دیگر دنیا امتیازات توهمی و تصویری را قبول ندارد و افراد بشر از حقوق مساوی برخوردارند (احسن).

در مورد قرارداد آقای ژاک شیراک یا بقول آقای سابلیه بابائوئل که همان عمونوروز است یا کیسه ای پر از کادو بفرانسه برگشته است حتماً با این تشبیه میتوانستند شوخی بکنند زیرا این قرارداد هائی است مفید برای فرانسه و هم برای ما ، شاهنشاه تصریح فرمودند که قرارداد های مادرزبنه های مختلف بوده بویژه در مورد ساختن راه آهن زیرزمینی برقی و نیروگاه اتمی است . آیا کلاب سربگم و مسئله یغرنج ترافیک را کسی و چگونه باید حل کرد با افزایش جریمه و باگامردن مأمور فراوان با ممنوع کردن رفت و آمد در بعضی از خیابانها

با یکطرفه کردن معابر و با اصطلاح زولویائی کردن مسیرها و بیمودن راه اضافی و پربپیچ و تاب برای رسیدن بقصد . مطمئناً هیچکدام از این راه حل ها قاطع نیست مادام که صدها هزار وسیله نقلیه در روی زمین میولند و وضع همین است که که هست باید سطح شهر را خلوت کرد و مانند شمالک دیگر فرانسه - انگلیس - امریکا - ژاپن به استفاده از طرق زیر زمینی پرداخت (صحیح است) آیا استفاده از نیروی برق بجای نفت و بنزین در مترو و نیروگاه های اتمی صرفه جویی در مصرف ذخائر نفت نبوده و در سی بممالک مصرف کننده نمی باشد ؟

سؤال شده است چرا اینقدر اسلحه میخرید ؟ چرا نخیریم ؟ مگر حوادث خبر میدهند برای زنده ماندن باید قوی بود ضعف مقدمه مرگ است و مصداق این شعر (هرقوی اول ضعیف گشت سپس مرد) میباشد آیا اگر ما بعد کافی مجهز بودیم دوستان بیدادگری در شهر یور ۳۲۰ میتوانستند بی چون چرا دروازه های مملکت ما را بکوبند و بعنوان مهمان خانه ما را غارت کنند این حضرات این دوستان ما چه کردند که دشمن نمیتوانست بکند قحطی - فقر - گرسنگی - اپیدمی - نفاق - ناامنی فتنه ها - تجزیه طلبی هاتمام حاصل اشغال مملکت و محصول ضعف قوای مدافع بود ما باید برای زنده ماندن در عرصه پهناور سیاست قوی باشیم و مجهز (احسن صحیح است) نمیدانم اگر این سؤال را ما از مفسر محترم رادیوی فرانسه میگردیم جوابی جز آنچه شاهنشاه دادند نمیتوانست بدهد یا خیر ؟ ارتش ما ارتشی قوی - مجهز و آشنا و خیلی هم آشنا با استفاده کامل از سلاحهای جدید است با آنکه صلح دوستی مازبان زد خاص و عام است ولی در دفاع از هروجب خاک وطن مردانه آماده ایم و یکدند و یک زبان در پی قائد خود تا آخرین نفس روانیم و متجاوز رادر خاک و آب و هوا خواهیم کوبیده (احسن) و اگر در تنگه هرگز مسئولیت امنیت منطقه را بعهده گرفته ایم بمنظور دفاع از راه منحصر بفرد دریائی خودمان است و تجربه نشان داده است که ما با همسایگان عزیزمان بدون دخالت غیردر نهایت صفا و عدالت و برادری و برابری رفتار میکنیم و راه صحیح هم همین است و بس .

سابقه احزاب سیاسی در ایران کم نیست ولی تجربه بما ثابت کرد که برای مملکتی که با سرعت مدارج ترقی را می پیماید آرامش و اتفاق بسیار لازم و شرط اساسی است با

الهام از راهنمایی پدر تاجدار و رهبر بزرگ اتحادیه احزاب بصورت امتی واحد بنام حزب رستاخیز ملت ایران گرد هم آمده و یکدند و یک زبان مشترکاً نیروی خود را زیر لوای مثلث مقدس مواد سه گانه (قانون اساسی - انقلاب شاه و ملت - رژیم سلطنتی) در راه سعادت و سربلندی و رفاه عامه بکار میاندازند .

فوق است بین سیستم یک حزبی که شامل تمام احاد ملت میشود با ممالکی که یک حزب با جمعیت و اعضای محدود زمان کار را بدست گرفته بر قاطبه ملت حکمرانی میکنند در سیستم ما ملت بر خود حکومت میکند و ملت حاکم است (صحیح است).

باتوجه باینکه ذخائر نفتی محدود بوده و شاید پیش از ۲۰ تا سی سال دیگر از تمام شدن آن باقی نیست از اینکه حسب الامر شاهنشاه کمبود یافتن این منابع انرژی و درآمد از طریق توجه بدیگر منابع از قبیل صنایع و کشاورزی در حال جبراند احساس شادی میکنیم و بعقیده اینجانب برای کشوری در شرایط ما در عین صنعتی شدن نمیتوان از تشویق کشاورزی غافل بود . بدولت توصیه میکنم برای جلوگیری از سقوط کشاورزی که بعلت گرانی مزد کارگر در صنایع کشاورزان بتدریج مزارع را ترک گفته جذب قطبهای صنعتی میشوند تدبیری بیاندیشد که کشاورز بتواند با ماندن در زده و اشتغال بشغل زراعت درآمدی معادل کارگران شهری داشته باشد و بتواند با خیالی راحت بزندگی ادامه دهد .

بیمه محصولات در مقابل حوادث و نوسان قیمتها ، تثبیت قیمت محصولات زراعتی کمک مؤثری به تشویق کشاورزی است .

در خاتمه اکنون که مجلس در حال اختتام است و امکاناً از وجود بعضی از نمایندگان در کارهای دیگری استفاده خواهد شد یا داور میشوم که ماسربازان انقلاب و پیروان رهبر بزرگ ایران بوده آنچه برایمان مطرح است خدمت است نه سنگر امیدوارم که در هر سنگر که قرار گیریم وظیفه خود را نسبت بشاه و ملت و ملک بتوانیم انجام دهیم و موجبات رضایت خاطر خطیر طراح انقلاب و منجی ملت باشیم و چنین بگوئیم شاهنشاه

الحق ارزان بود زما صد جان

از دهان تو نیم شکر خند

باینده ایران جاوید شاه (احسن - احسن) .

رئیس - آقای رامبد بفرمائید .

رامبد - جناب آقای رئیس نمایندگان محترم . قاعدتاً در روز چهاردهم تیر که مقارن بود با صدور اعتبارنامه های جدید نمایندگان دوره بیست و چهارم ، بحث پیرامون آن در خارج از مجلس پایان یافت و قضاوت ملت ایران درباره این انتخابات عیناً و بدون کم و زیاد همان چیزی است که شاهنشاه بزرگ ایران فرمودند در عین حال که نظریات خود را پیرامون اقدامات مسئولین امر در موقع چند کلمه ای عرض خواهیم کرد . و آن در بحث انتخابات دوره بیست و چهارم در مجلس نیست و چهارم خواهد بود اما هیچ مطلبی هم نیست که در امور مملکت بخصوص در امر سیاست که در مجلس حاضر ایران نتوان درباره آن صحبت کرد . من هم اکنون که صحبت میکنم با تمام تأیید امر انتخابات از اینکه احساس میکنم در دوره آینده قیافه های درخشان خدمت گزاران صادق چون جوانشیر و سعید وزیری و دهها نفر دیگر از آن طرف وجود نخواهند داشت نهایت تألم و نهایت تأسف خودم را بعرض میرسانم (احسن) این همان موردی است که بنده هم تأیید میکنم عدم توقیت دال بر عدم شایستگی نیست . (صحیح است) من از قریب بیست و پنج سال پیش یعنی از انتخابات دوره هفده تا کنون انتخابات دیده ام نمایندگان منتخب دیده ام وعده های قبل از انتخاب شنیده ام و اعمال بعد از دوره و کالت را هم دیده ام اما بسادگی نمیتوان گفت همه کس شایستگی و کلاهی این سه دوره اخیر که من با آنها بوده ام داشته باشند بتوانند شجاعت تأیید بجا و حتی شهامت سکوت بجا داشته باشند شهامت سکوت را می فهمید یعنی چه ؟ شهامت سکوت یعنی آنجا که وسوسه عوام فریبی هست ، میدان خود نمایی هست و تحریک و تقوی مقابل هم مبارزه میکند شخص تقوی را ترجیح دهد خصوصاً در جهت منافع مملکت بخود مسلط بشود ، خود شکستن را قبول کند این خیلی همت میخواهد (احسن) اخیراً نواهایی شنیدم خیلی تعجب کردم گفتند دوران کسانی که تا بحال بودند گذشته ، کدام دوره گذشته ؟ دوران پیشرفت گذشته ؟ لال باد این زبان ؟ دوران خدمت گذشته ؟ نباشد این بیان . ما تازه شروع به دور گرفتن در خدمت و پیشرفت کرده ایم آیا دوران آن کسانی که در این مدت در همکاری ، این پیشرفت و خدمت و صداقت و شاه پرستی و میهن پرستی سهم بسزایی دارند

گذشته؟ من قریب ده یا دوازده سال در مقابل فرمایشات آقای نخست وزیر مطالبی داشتم که در سنگر دیگری عنوان کردم ولی امروز باید به صداقت اذعان کنم از بهترین گفتار ایشان که جلب احترام تمام خدمتگزاران مملکت را کرد این بود که گفتند خدمتگذار در سنگر های مختلف میتواند شایستگی خود را نشان بدهد (صحیح است) خدمت منحصر بمجلس نیست آنهاست که از این مجلس میروند بعضی شکست خود را حتی باید دلیل افتخار بدانند زیرا آن کارخانه دار که مثلاً صدای جوانشیر را در مورد منافع کارگر علیه خود شنیده بود اگر به جوانشیر رأی میداد دیگر من اعتقاد سابق را به جوانشیر نداشتم. گفتند رئیس مجلس رأی کم آورده افتخار مهندس ریاضی در این است که بابه هر نوع ائتلاف و سازشکاری و پشت هم اندازی متوسل نشده اگر آن چنان بود که مهندس ریاضی برای هر توفیقی به وسیله ای متوسل میشد من او را مهندس ریاضی مورد احترام مجلس ایران و تمام تحصیل کرده های این مملکت نمیدانستم (احسن است) صحبت از تعداد رأی شد آقای عباس میرزائی شما در دوره گذشته چند رأی داشتید (عباس میرزائی - پانصد هزار) رأی های چند صد هزاری چه مفهومی میتواند داشته باشد؟ این مفهوم را میتواند داشته باشد که وزیر کشور با هوش و دانا و پیش بین بلا فاصله پس از انتخابات گفت که ما هر چه زودتر باید درصدد حوزه بندی قسمتهای انتخاباتی بربیاییم. مفهوم این عبارت چنین است که رأی های ائتلافی نمیتواند رأی های با مفهوم سالم باشد چون قاعدتاً در رأی ائتلافی آن کسی برنده است که موافقت کند و عمل نکند رأی بگیرد و رأی ندهد. بهرحال ما طبق قوانین مملکت انتخاباتی انجام دادیم که مورد نظر مبارک شاهنشاه و نظر تمام ملت ایران است ولی نمیتوانیم بگوئیم وقتی امثال زهتاب چون زرناب در تمام مملکت کمیاب موفق نمیشود ما از این مطلب هم اظهار خوشوقتی میکنیم، بلکه شخصاً نهایت تأسف و تأثر را از این مطلب دارم (خانم صفی نیا - آنهاست که صلاحیت و زمینه داشتند و معرفی نشدند چطور؟) از این رهگذر صحبت از انتخابات شد که بستگی با حزب عزیز ما حزب رستاخیز ملت ایران پیدا میکند. همه ما افراد حزب رستاخیز ملت ایران هستیم که همه گردانندگان حزب را عزیز میداریم و بهمین جهت باید همه را از خطاها برحذر داریم من از اینجا تقاضا میکنم کسانی که برحسب قرعه یا اتفاق بر مسندهایی می نشینند باید متوجه مسئولیت آن مسندها و با احساس مسئولیت نسبت به مسائل حزب

رستاخیز ملت ایران متوجه بیانات خود باشند (احسن است) اینها کسانی نیستند که سرنوشت ملت ایران بی چون و چرا آزادانه بانهاسپرده شده باشد ملت ما شاهنشاهی دارد که ملت وابسته و پیوسته و ناگسسته از اوست و آن چیزی را که ملت و شاهنشاهی خواهد راند ما را تعیین می کند آنکه هر کسی بیانی و موقعیتی پیدا کرد بعنوان اصلاح کننده و نوگرا و هر چه اسمش را بگذارد صلاحیت اظهار نظر در هر باره داشته باشد (احسن است) ما حزب رستاخیز ملت ایران را با اعتماد شاهنشاه و پراهنمایی شاهنشاه برای اعتلای ایران و برای ملت ایران پیروی میکنیم (صحیح است - احسن است) نه بفکر اینکه چند نفری که بهر جهت تا کنون کنار بوده اند امروز بیایند و راجع به مسئله تعیین تکلیف کنند (احسن است). بنده در اینجا از کسانی اسم بردم و از کسانی اسم نبردم نیم این نبود که برای اشخاص خاصی صحبت کنم هدفم این بود که هر ایرانی و تمام افراد دولت و گردانندگان حزب رستاخیز ملت ایران باید یک چیز را فراموش نکنند و آن این است که بخاطر بیاورند ایران قبل از انقلاب چه بوده و ایران امروز چیست چه بودیم و بکجا رسیدیم و بخاطر بیاوریم که حکومت ما از سه قوه مجریه و مقننه و قضائیه تشکیل یافته آن دستگاههایی که امکان کار را برای دستگاه اجرایی فراهم کردند مجلس های بعد از انقلاب و آن افرادی بودند که در اینجا صادقانه خدمت کردند و بجای خود نمایی راه منافع ملت را رفته اند (صحیح است - احسن است) فرد آزمایش داده و فرد آزمایش نشده خیلی با هم تفاوت دارند (احسن است). عرایض بنده به سبب مطالب مختلف و کوتاهی وقت غیر ردیف بود ولی در عین حال احساس میکردم ممکن است قضاوتی در خارج از مجلس باشد و همه تصور کنند چه شد که دکتر لقمان ادهم و دکتر موتقی و ده ها نفر دیگر که آنها در ادوار گذشته در کار مجلس و انتخابات در تهران و سایر شهرستانها بودند با وجود شایستگی انتخاب نشده اند. خیلی راحت است تاریخ جنگ دوم را بخاطر بیاورید خدمات چرچیل را برای کشور خودش بخوانید و نتیجه انتخابات بعد از جنگ را ببینید خدمات دوگل را برای فرانسه بیاد بیاورید و انتخابات بعد از خدماتش را در فرانسه نیز بیاد بیاورید شاید این امثله متناسب مطلب ما نباشد معذراً باید گفت که نتایج انتخابات با شایستگی و خدمت چندان ارتباطی نمیتواند داشته باشد جز اینکه آنها که انتخاب شده اند و قبلاً قصد خدمت دارند و با عشق شاهنشاه و بهین می آید و اکنون میدان به آنها عرضه شده است

بدون آنکه مغرور بشوند یک مطالعه ای بکنند و ببینند راه خدمت این ادوار چنین بوده که کسانی بدون اینکه راه توفیق آینده خود را هموار کنند راه توفیق آینده مملکت خود را هموار کردند (احسن است - احسن است).

۳ - تصویب صورتجلسه قبل.

رئیس - نسبت به صورتجلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ آقای ایمان زهرائی بفرمائید.

ایمان زهرائی - چند جمله از بیانات من از قلم افتاده است اگر اجازه بفرمائید اصلاح میکنم میدهم به اداره تند نویسی.

رئیس - اصلاح میشود. نظر دیگری در صورتجلسه نیست؟ (اظهاری نشد) صورتجلسه تصویب میشود.

۴ - اعلام وصول شش لایحه از مجلس سنا

رئیس - وارد دستور میشویم لوایحی از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۴۲۶۷۹ مورخ ۱۳۵۴/۳/۱۱ آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۵۳۳ مورخ ۵۴/۳/۴ دولت راجع بالحاق یازده تبصره بقانون نحوه رسیدگی بتخلفات و اخذ جرائم رانندگی

در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۹ تیرماه ۱۳۵۴ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید. اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۴۲۴۵۹ مورخ ۱۳۵۴/۳/۱۱ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۷ (فرهنگ) در قبال لایحه شماره ۴۱۶۶ مورخ ۱۳۵۴/۲/۲۳ - دولت راجع به معافیت ورود و صدور اشیاء عتیق و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۹ تیرماه ۱۳۵۴ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت اخذ رأی نهائی آن

مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع می شود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۳۸۴۷۱ مورخ ۱۳۵۴/۲/۳ آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۵۱۳۲۲ مورخ ۵۳/۹/۱۰ دولت راجع به مجازات نانوایان و قصابان متخلف در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۶ تیرماه ۱۳۵۴ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۴۲۴۶۷ مورخ ۱۳۵۴/۳/۱۱ آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۵۴۲۸۴ مورخ ۱۳۵۳/۱۰/۱۲ دولت راجع به اوقاف در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۶ تیرماه ۱۳۵۴ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۳۲۲۹۱ مورخ ۱۳۵۴/۲/۲۴ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۴ (امور اقتصادی و دارائی) در قبال لایحه شماره ۷۳۴۱۲ مورخ ۱۳۵۲/۱۲/۵ دولت راجع به معافیت ماشین آلات مخصوص حمل محمولات جنگلی و مجتمع های توسعه جنگل و چوب و کاغذ و صنایع وابسته از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی در

جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۶ تیر ماه ۱۳۰۴ —
مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا
رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت اخذ رأی نهائی آن
مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا — جعفر شریف امامی
رئیس — اصلاحات مجلس سنا به کمیسیونهای
مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی
گزارش کمیسیون شماره ۶ (کشاورزی و منابع
طبیعی) در قبال لایحه شماره ۵۴۲۸۶ مورخ
۱۳۰۳/۱۰/۱۶ دولت راجع به اراضی مستحدث و
ساحلی در جلسه فوق العاده روز دوشنبه ۱۶ تیرماه
۱۳۰۴ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.
اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس
محترم به ضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا — جعفر شریف امامی
رئیس — لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.
۵ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون
علوم و آموزش عالی راجع به اداره امور مؤسسات آموزش
عالی غیر دولتی و ابلاغ بدولت.

رئیس — گزارش شور دوم اداره امور مؤسسات
آموزش عالی غیر دولتی مطرح است قرائت میشود.
(به شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون علوم و آموزش عالی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون علوم و آموزش عالی در جلسه پنجم
تیرماه ۱۳۰۴ با حضور آقای دکتر میرعلاء معاون
وزارت علوم و آموزش عالی لایحه شماره ۷۹۶ مورخ
۱۳۰۴/۱/۲۰ دولت ارسالی از مجلس سنا راجع به
اداره امور مؤسسات آموزش عالی غیردولتی را که
گزارش شور اول آن بشماره ۱۷۷۶ چاپ شده است
مطرح و بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی
تقدیم میدارد.

لایحه قانون اداره امور مؤسسات آموزش عالی

غیردولتی

ماده واحده — ۱ — وزارت علوم و آموزش عالی
میتواند با تصویب شورای گسترش آموزش عالی
اداره امور مؤسسات آموزش عالی غیردولتی را برعهده
گیرد و این مؤسسات را طبق ضوابطی که از طرف —

شورای مذکور تعیین میشود و یا براساس قانون هیئت
های ائمه مؤسسات عالی علمی دولتی و قانون اصلاح
پاره‌ای از مواد قانون مذکور اداره نماید. سرمایه اینگونه
مؤسسات آموزش عالی که طبق اساسنامه مربوط قابل استرداد
باشد از محل منابع همان مؤسسه بذینفع پرداخت خواهد شد.
۲ — بوزارت علوم و آموزش عالی اجازه داده میشود
آن قسمت از اموال مؤسسات آموزش عالی غیر دولتی
را که بموجب اساسنامه آنها پس از انحلال قابل
استرداد نباشد در صورت انحلال این قبیل مؤسسات
براساس ضوابطی که بتصویب شورای گسترش آموزش
عالی خواهد رسید بمؤسسات آموزش عالی غیردولتی
دیگر واگذار نماید.

مخبر کمیسیون علوم و آموزش عالی —

دکتر امیر حسن زهرائی

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه پنجم
تیرماه ۱۳۰۴ با حضور آقای طباطبائی و آقای دکتر
میرعلاء معاونان وزارت امور اقتصادی و دارائی،
علوم و آموزش عالی لایحه راجع به اداره امور —
مؤسسات آموزش عالی غیردولتی را برای شور دوم
مطرح و گزارش کمیسیون علوم و آموزش عالی را در
اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی
تقدیم میدارد.

نایب رئیس کمیسیون امور اقتصادی و دارائی —
هوشنگ شریفنیا

رئیس — ماده واحده مطرح است آقای فضائی فرمائید.
فضائی — بنده می‌خواهم توجه نمایندگان محترم را
جلب کنم. به اینکه اتفاقاً شور اول این لایحه مصادف
با اجرای انتخابات بود و عده‌ای از نمایندگان محترم فرصت
ورود و بحث و اظهار نظر درباره این لایحه را پیدا نکردند
درحالی که از یک اهمیت عمیق برخوردار است و اکنون
شور دوم مطرح است و این فرصت از دست رفته است مگر اینکه
عنایت مقام ریاست یا موافقت نمایندگان محترم فرصتی را بار
دیگر در این باب پیش بیاورد. مقدمتاً باید عرض کنم
از ۲۰ یا ۲۰ سال پیش عده‌ای که میتوانند در قسمتهای
مختلف در زمین خریدن و کارهای دیگر سرمایه‌گذاری
کنند و منافع زیادی بدست بیاورند احساس کردند که
این منکلت احتیاج به افراد تحصیل کرده و ماهر دارد
و دانشگاههای دولتی کافی نیست و به آن اندازه نیست که

توانند جوابگوی نیاز آینده مملکت باشند البته هر کسی کسی
و کاری میتواند داشته باشد اما عده‌ای بودند که فکر کردند
که سرمایه خودشان را در این راه بگذارند که اگر چه
سافعی زیاد نیست لاقلاً خدمت اساسی به مملکت باشد
ناید نمی‌خواستند کاری شبیه بوقف اموال شخصی بکنند
و قدرت آنرا نداشتند ولی به هر حال کار مفید و سازنده
بی‌خواستند بکنند امروز این لایحه می‌آید بدین صورت که
وزارت علوم می‌تواند هر آموزشگاه عالی یا دانشکده‌ای را یا
منحل کند یا خود آنرا اداره کند بدون اینکه گفته
شود تحت چه شرایطی و در مقابل چه تصویری
یا تقصیری، مفاد این لایحه چنانست که گوئی
جماعتی بدست وزارت علوم بدهیم بدون اینکه بدانیم در
کجا و چه موقع و بچه مناسبت این چماق را برسر چه
کسی و در چه مدرسه‌ای فرود می‌آورد این صحیح نیست
این کار شخصیت و همه صفات آن مردمی را که می‌خواهند
خدمت کنند متزلزل می‌کند. و آنها را در مقابل توقعات
بیجای هر رئیس اداره و وزارتخانه زبون می‌سازد و رازت —
علوم نمیتواند بگوید از حیث نفسی‌ها بهتر میتواند مدرسه
را اداره کند یا نفسی‌ها ممکن است نظر صحیح در خدمت فرهنگی —
خودش نداشته باشد اما وقتی این عبارت بصورت عام و
بدون هیچگونه کنترل در قانون آمد همه را بیگسان متزلزل
میکند این درست نیست که به محض اینکه کسی مقامی
در خدمت پیدا کرد فکر کنند همه آنها را که در گذشته
بودند خدمتگزار نبودند، سود جو بودند سخن از تأمین
زیان و پرداخت سرمایه می‌رود در اینجا فقط مسئله پول در میان
نیست مسئله استعداد و مدیریت است اینها استعدادهای و
مدیریت و بالاخره عمرشان را در این کار گذاردند و در
کنار آن زندگی هم می‌کنند بنده معتقد بودم که این
لایحه باید به این صورت بیاید که وزارت علوم یک گروه
محقق به مدارس عالی بفرستد و وضع آنها را رسیدگی کند
استانداردهائی معلوم کند، اگر کتابخانه ندارند به آنها
بدهد اگر مدیریت آنها صحیح نیست به آنها کمک بدهد
و مدیریت به آنها بدهد نه اینکه بطور مبهم و بدون ضابطه‌ای
یک چنین لایحه‌ای را ما تصویب کنیم بگذارید
به جای آنکه ما چماق دستان بگیریم دست خدمت پیش
بریم اول مشکلات اینها را حل کنیم و بین مشکلات
آنها چیست و اگر واقعاً مشکلاتشان در ذات خودشان بود
و شایسته نبودند دست آنها را از کاری که شایسته آن
نیستند کوتاه کنیم هیچ شکی نیست که دولت حق
دارد رسیدگی کند و کمک کند و رفع مشکلات کند اما
صحیح نیست که این حق را بصورتی اعمال کند که
هیچ فردی جرأت نکند که بخواهد زندگی‌اش را در

این راه بگذارد لذا بنده از ریاست محترم مجلس شورای
ملی که خودشان یک شخصیت عالی و ممتاز دانشگاهی
مملکت هستند و نمایندگان محترم این استفاده را میخواهم
بکنم که چون شور اول این لایحه اتفاقاً در موقعی
بوده است که نمایندگان مشغول انتخابات بودند و نتوانستند
اظهار نظر کنند اجازه فرمائید که یک بازدیدگر این لایحه
به کمیسیون برود و پیشنهاد داده شود که اعمال این
اختیار موکول به بررسیها و رفع مشکلات باشد که شاید
رفع این مشکلات فعلاً در امکان آن مؤسسات نیست.
رئیس — آقای دکتر میرعلاء فرمائید.

دکتر میرعلاء — (معاون وزارت علوم و آموزش عالی)
با اجازه مقام ریاست بنده از همکار سابق خود آقای
فضائی تشکر می‌کنم مطالبی را مطرح فرمودند که من
مجبور بودم اگر ایشان مطرح نمی‌کردند خود من بعرض
مجلس برسانم، جناب آقای فضائی بخوبی بخاطر دارند
زمانی که ما هم دوره بودیم در مجلس در مواقعی که
بوده مطرح میشد در دو وجه مخالف صحبت میکردیم
اولین موردی که حزب اقلیت به حزب اکثریت حمله
می‌کرد روی همین مدارس خصوصی و مؤسسات آموزش
عالی بود و امروز که مادرباره اصلاح رسیدن به آن هدف
که امروز مطرح بود هستیم من تعجب میکنم که چرا
جنبه دیگری پیدا کرده و می‌فرمائید ما چماق بدست گرفته‌ایم
و میخواهیم با آن چماق همه را بکوبیم آقای فضائی قانون
تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی بما این قدرت را داده
و به بیان جنابعالی این چماق را بدست ما داده است ولی
ما این کار را نکردیم ما در انحلال این مدارس خصوصی
طبق قانونی که داریم مختاریم اگر ما چماق بدست بودیم
و میخواهیم از آن استفاده کنیم امروز این لایحه را —
خدمتستان نمی‌آوردیم و از همان قدرت خودمان استفاده
میکردیم پس ما این نظر را نداریم (احسن) فرمودید
عده‌ای در بیست سال پیش در این مملکت بجای اینکه
زمین بخرند و امروز میلیاردر بشوند در کار صحیح آموزش
سرمایه گذاری کردند و خدمت کردند ما
هم منکر این فرمایش جنابعالی نیستیم چه بسا بسیاری از
آنها شاید ۹۰ درصد آنها بدون سرمایه بمیدان آمدند و
بدون داشتن برنامه با کمک وزارت علوم شروع بکار کردند
تا آنجا که توانستیم به آنها کمک کردیم و بدرجه فعلی
رساندیم. موضوعی که عنوان فرمودید راجع به نظارت که
چرا ما با یک نظارت صحیح این سیستم را ادامه نمی‌دهیم
و این لایحه را به قوه مقننه تقدیم کردیم علت این است
که قانون با زمان باید وفق بدهد و ما باید پایایی

زمان پیش برویم جناب آقای فضائی امروز با نظارتی که ما می‌کنیم نتوانستیم رضایت خودمان را کاملاً فراهم کنیم و صد درصد به هدف برسیم نظارت یک ضریب دارد ما نمی‌توانیم به اعمال این نظارت صد درصد به هدف برسیم با نظارت نمی‌توانیم صد درصد حتی پنجاه درصد یک تشکیلات را بخصوص تشکیلاتی که یک وضع خاصی دارد اداره بکنیم کارهایی مثل طبابت و تدریس اینها را نمیشود با نظارت درست کرد شما نمی‌توانید یک نفر را بگذارید بالای سر طبیب که نظارت کند که چطور طبابت می‌کند این امکان پذیر نیست یا در تدریس ما نمی‌توانیم یک نفر را بگذاریم بالای سر استاد و بهینیم چطور تدریس می‌کند و بیاید گزارش بدهد در این مورد باید سیستم بوجود بیاید سیستمی که با انقلاب بخواند، این موردی که می‌فرمایید ماتضمن می‌کنیم که حق هیچ کس در این موضوع و جریان ضایع نخواهد شد. همانطور که در قانون پیش‌بینی شده و قانون کاملاً رسا است حق هر فرد باو داده خواهد شد و هیچ فردی بی‌کار نخواهد شد آن افراد خدمتگزار که شما اشاره کردید بکارشان ادامه خواهند داد و ما از آنها نهایت استفاده را خواهیم کرد ولی افرادی که هیچ رلی نداشته باشند و سود جو باشند و بهیچ نوعی نخواهند کنار بروند این کار را نمی‌توان یک جانبه و یک طرفه رویش قضاوت کرد بنده در مجلس تعهد می‌کنم که حقی از هیچ کس ضایع نمی‌شود و اگر افرادی سرمایه‌گذاری در این امور کرده‌اند سرمایه‌شان از بین نخواهد رفت و مجدداً عرض می‌کنم که هیچ حقی از هیچ فردی ضایع نخواهد شد و اگر حقوقی بر آنها در حقیقت متصور است ما آنرا حفظ خواهیم کرد و هیچ مسئله‌ای جز بالا بردن سطح کیفی این موسسات نیست و مطمئن باشید بنفع همان افرادی که این مؤسسات را بوجود آورده‌اند و بنفع مملکت است. اگر ما امروز در راه انقلاب با این قوانین انقلابی که شما تصویب می‌کنید واقعاً کوتاهی کنیم و بخوایم مسائل را فقط با نظارت حل کنیم و از پهلوی مسائل بگذریم فکر می‌کنم به ملت ایران خیانت کرده‌ایم (احسن)

رئیس - نظر دیگری در ماده واحد نیست ؟
(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟
(اظهاری نشد) بماده واحد و کلیات آخر آن رای

می‌گیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهش می‌کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . لایحه بدولت ابلاغ میشود .

۶- قرائت نامه دولت

رئیس - نامه‌ای از دولت رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

به استناد ماده ۳ قانون پنجم برنامه عمرانی پنجساله پنجم مصوب پنجم اسفند ماه ۱۳۵۱ و ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ماه ۱۳۵۱ و عطف به تصویب نامه شماره ۲۱۷ مورخ ۱۱/۳/۱۳۵۴ هیئت وزیران ، العاقیه مربوط به موافقت نامه مورخ ۲۳ ژوئن ۱۹۶۹ منعقد بین دولت شاهنشاهی ایران و بانک میدلند انگلستان بمبلغ ده میلیون و ششصد و بیست و نه هزار و ششصد و هفتاد و چهار (۱۰۶۲۹۶۷۴) لیره استرلینگ بمنظور تأمین قسمتی از هزینه خرید تجهیزات فرودگاههای کشور منعقد گردیده است . العاقیه مذکور ، فقط شامل تغییراتی است در نحوه استفاده از وجوه وام بدون اینکه تغییری در مبلغ وام حاصل گردد .

در نتیجه تغییرات مزبور فروشنده میتواند از معادل دوست هزار (۲۰۰۰۰۰) لیره استرلینگ برای خرید کالا و خدمات قابل قبول ایرانی (بجای کالا و خدمات انگلیسی) استفاده نماید .

این گزارش در اجرای ماده ۲۵ قانون برنامه و بودجه کشور مصوب دهم اسفند ماه ۱۳۵۱ برای استحضار مجلس شورای ملی تقدیم میگردد . با تقدیم احترام

از طرف وزیر امور اقتصادی و دارائی

۷- ختم جلسه

رئیس - با اجازه خانها و آقایان این جلسه را ختم می‌کنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید .

(ساعت ده و بیست و پنج دقیقه صبح جلسه ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**

این مملکت بماند . چون مجالس بودند آمدند خدمت کردند دیگران می‌باید خدمت کرده یا نکرده می‌روند ولی برای همیشه این مملکت و دودمان پهلوی جاویدان خواهد ماند . بنابر این من وظیفه خود دانستم در این آخرین جلسات مجلس بمضی مطالب را عرض کنم که در صورت مذاکرات قید شود که اگر آیندگان خواستند بخوانند به حقایقی بی‌برند . هنگامیکه انقلاب شاه و ملت در سال ۴۱ بوقوع پیوست و ملت ایران با جان و دل تأیید کردند اصول انقلاب را ، عده‌ای آزادزن و آزادمرد بمجلس شورای ملی راه یافتند که هیچوقت فکر نمی‌کردند که بمجلس بیایند و حتی خود من هیچوقت فکر نمی‌کردم که از کنار مجلس شورای ملی هم رد بشوم . ولی چون انقلاب مقدس بوقوع پیوسته بود و می‌بایست افرادی از قشرهای رنج دیده این مملکت و آنهایی که با اصول شاهنشاهی و همچنین به نظام شاهنشاهی ایران پایبند بودند و امتحان وطن پرستی و شهادت‌وستی خودشان را داده بودند آنها بمجلس بیایند و در این سنگر خدمت بکنند من هم از دوره بیست و یک بمجلس آمدم و خیلی خوشحالم که عده‌ای از دوستان خودم را اینجا می‌بینم که دوازده سال تمام از بهترین دوران زندگی خودمان را در همین مجلس با هم گذرانندیم . مثل جناب المونی و عده‌ای دیگر بریاست جناب آقای مهندس ریاضی که با کمال صداقت و انصاف و صمیمیت این مجلس را اداره فرمودند و مخصوصاً این را می‌خواهم عرض کنم که نوشته شود تا در تاریخ ایران بماند که تمام پیشرفتهایی که شده است در این سه دوره مجلس بوده یعنی در این دوازده سال اخیر که ما افتخار خدمت‌گزاری داشته‌ایم افرادی که در این سه دوره بودند افرادی آزاده ، وطن پرست و شهادت‌وست بودند و همه با کمال صمیمیت چه در مجلس و چه در سنگر حزب . چون خواسته شاهنشاهی بود با کمال صمیمیت و صداقت کار کردند و عده‌ای که می‌خواستند عقده‌های خودشان را باز کنند حرفهایی زدند ، بنده در آن جلسه بودم جناب آقای رئیس هم خیلی خوب جوابشان را دادند و بنده از جناب آقای رئیس تشکر کردم و حتی خواستم که در مجلس این موضوع را باز گو کنم ولی اجازه نفرمودند .

بهر صورت بایستی بعضی برسانم نمایندگانیکه در دوره‌های ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ قانون‌گذاری در مجلس

خدمت کردند همگی افرادی شایسته و با ایمان و شاه دوست و وطن پرست بودند که در کمال صداقت و وظائف خود را انجام داده و خدمات شایانی به حوزه‌های انتخابیه خود نمودند و حتی عده زیادی از آنان بواسطه مخارجی که طبعاً دامن گیر هر نماینده مجلس میشود وضع مالی خوبی نداشته و هر کسی که مایل باشد میتواند در حسابداری مجلس به لیست مقرر نمایندگان این سه دوره نگاه کند که اغلبشان مقروض هستند اینها با کمال صداقت خدمت کردند و ما افرادی بودیم که روزی که حزب رستاخیز ملت ایران اعلام شد به آن حزب پیوستیم و افتخار می‌کنیم که عضو کوچکی از حزب رستاخیز ایران هستیم و تا آنجا هم که مقدورمان بود هر وظیفه‌ای را که حزب رستاخیز بعهد ما گذاشت انجام دادیم در همین کنگره حزب رستاخیز و روز سه‌سپاس با کمال صمیمیت یک ماه و یک ماه و نیم شبانه‌روز زحمت کشیدیم و حتی رسماً از طرف دبیر کل حزب رستاخیز ملت ایران تقدیر شدیم . بنابر این اگر چنانچه در این انتخابات عده‌ای از دوستان انتخاب نشدند این را نمیشود از آن جهت فکر کرد که این ها خدمتگزار نیستند عده‌ای در انتخابات شرکت کرده‌اند و برنده شدند و عده‌ای نیز انتخاب نشدند آنهایی که انتخاب شدند در لواحق حزب رستاخیز ملت ایران هستند مطمئناً از ما بهتر خدمت خواهند کرد بهر حال منظور خدمت به مملکت و شاهنشاهی است . من می‌خواهم بگویم تا بنویسند افرادی که در این دوره در این مجلس بودند افرادی شریف ، وطن پرست و شاه دوست بودند و با کمال صمیمیت به این مملکت و به این کشور خدمت کردند از فرصت استفاده کرده خواستم مطلبی را بعرض برسانم که نمیدانم مربوط بوزارت صنایع میشود یا وزارت بازرگانی و آن مربوط است باین نمایندگان گه‌گاهی اتمبیل‌هایی که از خارج وارد میشود که می‌آیند در ایران يك عده‌ای دکان برای خودشان باز میکنند و نمایندگی يك یا چند اتمبیل را میگیرند و بعد برای لوازم بدکی این ماشینها يك بازار سیاه بوجود می‌آورند مثلاً ماشینی که يك نفر برای استفاده خریده برای يك دستگاه خیلی کوچک مثلاً برای يك سه راهی تریز ماشین را در این گاراژ مدها می‌خواه‌باندند هم صاحبان ماشین‌ها ناراحت

میشوند و هم قیمتها را بالا میبرند بنده خواستم توجه دولت را جلب بکنم بنده چون عادت ندارم اسم کمپانی یا مسئول آنرا ببرم ولی اگر مسئولان امور خواستند حضورشان خواهم داد بنده میخواهم از طرف دولت، مأمورین باین نمایندگیها و گارازها سرکشی نموده و اگر چنانچه نمایندگی لوازم بدکی نمیتواند تهیه کند اجازه فروش ماشین به آنان داده نشود و نمایندگی آنان را لغو کنند (صحیح است) در پایان بنده سلامتی و موفقیت همه سروران عزیزم را که اینجا تشریف دارند و هم چنین آقای رئیس را که در این مدت واقعاً مثل یک پدر ما را سرپرستی کرده اند از خدای بزرگ مسئلت مینمایم و امیدوارم خداوند بمعانیت فرمایند تا بتوانیم در هر مکان و در هر سنگری که هستیم خدمتگزارانی صدیق و شریف برای شاهنشاه آریامهر و ملت شریف ایران باشیم.

با اظهار تشکر - (احسنت - احسنت)

۳. طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به مجازات نانوایان و قصابان متخلف و ابلاغ بدولت

رئیس - وارد دستور می شوم گزارش کمیسیون دادگستری راجع به مجازات نانوایان و قصابان متخلف مطرح است قرائت می شود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۸ تیرماه ۱۳۵۴ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و آقای زعیبی معاون وزارت بازرگانی و آقای دکتر عالیمرید معاون وزارت کشور و آقای دکتر مهدوی معاون وزارت کار و امور اجتماعی لایحه شماره ۵۱۳۲۲ مورخ ۱۳۵۳/۹/۱۰ دولت راجع به مجازات نانوایان و قصابان متخلف را که قبلاً به تصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مطرح و مصوبه مجلس سنا را تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون مجازات نانوایان و قصابان متخلف

ماده واحده - در هریک از دکانهای نانوائی و یا قصابی که نان و گوشت گرانتر از نرخى که دولت تعیین نموده بفروش برسد و یا ظاهراً بنرخ مقرر ولی عملاً گرانتر از آن بفروش برسد و یا از حیث وزن و مقدار کمتر تحویل مشتری بشود و یا با بکار بردن مواد دیگر یا آرد پست تر از آرد سهمیه نانوائی نوع نان از لحاظ کیفیت پائین آورده شود و یا مقدار نان و گوشت که برای فروش عرضه میگردد کمتر از میزان متناسب سهمیه ای باشد که نرخ دولتی در اختیار نانوائی و یا قصابی قرار گرفته است متخلف بحسب جنحه ای از سه ماه تا یکسال یا بپرداخت جزای نقدی از ۰.۰۱ ریال تا دویست هزار ریال و یا بهر دو مجازات محکوم خواهد شد و در صورت تکرار جرم در همان دکان دادگاه علاوه بر کیفر مقرر حکم بابطال پروانه نانوائی یا قصابی نیز خواهد داد.

تبصره ۱ - رسیدگی به جرم فوق خارج از نوبت در دادگاه جنحه انجام و احکام صادره از حیث پژوهش و فرجام تابع مقررات عمومی است.

تبصره ۲ - برای هر دکان نانوائی یک نفر مسئول که ممکن است سرمایه گذار یا مالک نانوائی نیز باشد، با تاحادیه نانوایان محل معرفی میشود که در مورد تخلفات مذکور در فوق چنانچه مالک و مسئول یک نفر باشد به تنهایی و در صورتیکه دو نفر باشند متخلف مسئولیت تخلفات مذکور در فوق را بعهده خواهد داشت. شرایط احراز صلاحیت و مراحل صدور پروانه مسئولیت نانوائی بموجب آئین نامه مذکور در تبصره ۴ تعیین میشود.

تبصره ۳ - در صورتیکه از دادگاه جنحه حکم ابطال پروانه نانوائی صادر شده باشد دکان نانوائی در تهران وسیله شرکت تعاونی نانوایان تهران و حومه و در شهرستانها و بخشها تا تشکیل شرکت تعاونی نانوایان مربوط تحت نظر فرمانداری یا بخش داری آن محل اداره خواهد شد.

تبصره ۴ - در صورت صدور حکم ابطال پروانه قصابی از طرف دادگاه جنحه طبق نظر وزارت کشاورزی و منابع طبیعی حسب مورد اداره قصابی وسیله سازمان گوشت

قانون اوقاف

۱۵۵۵ - از تاریخ تصویب این قانون امور ذیل بمعهده سازمان اوقاف واگذار میشود:

۱- اداره امور موقوفات عامه که متولی ندارد یا مجهول التولیه است.

۲- نظارت کامل بر کلیه اعمال مربوط بتولیت و نظارت متولیان و نظار موقوفات عامه.

۳- نظارت بر کلیه اماکن مذهبی اسلامی.

۴- اداره امور اماکن مذهبی اسلامی که ترتیب خاصی برای اداره آنها داده نشده است.

۵- اداره امور حج.

۶- اداره امور زیارت اماکن متبرکه در خارج از کشور.

تبصره ۱ - در موقوفات عامه که متولی ندارد و یا مجهول التولیه است وظائف و اختیارات مربوط بتولیت با سازمان اوقاف است.

تبصره ۲ - موقوفاتی که تولیت آنها با سلطان عصر است از شمول مقررات این قانون مستثنی است.

تبصره ۳ - موارد مصرف وجوهی که طبق مقررات مربوط برای خدمات رفاهی از زائران دریافت میشود توسط شورای عالی حج و زیارت تعیین خواهد شد.

۲۵۵۵ - شورای عالی حج و زیارت مرکب از معاونان نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف، معاونان وزارتخانه های امور اقتصادی و دارائی، امور خارجه، بهداری، دادگستری، کشور و نیز معاونان بانک مرکزی ایران، جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران، سازمان اطلاعات و امنیت کشور، شهربانی کشور، شرکت هواپیمائی ملی ایران و دو نفر از مجتهدین و یک نفر از معتمدان تشخیص معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف و یک نفر از بازرگانان بمعرفی اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در سازمان اوقاف تشکیل میشود.

نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف، معاونان وزارتخانه های امور اقتصادی و دارائی، امور خارجه، بهداری، دادگستری، کشور و نیز معاونان بانک مرکزی ایران، جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران، سازمان اطلاعات و امنیت کشور، شهربانی کشور، شرکت هواپیمائی ملی ایران و دو نفر از مجتهدین و یک نفر از معتمدان تشخیص معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف و یک نفر از بازرگانان بمعرفی اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در سازمان اوقاف تشکیل میشود.

تبصره - ریاست شورای عالی حج و زیارت با معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف است و آئین نامه طرز تشکیل و وظایف آن بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

کشور یا شرکت تعاونی فروشندگان گوشت و یا تحت نظر فرمانداری و بخشداری صورت خواهد گرفت.

نحوه نظارت بکار و اداره دکان نانوائی و یا قصابی و تعیین مسئول نانوائی موضوع این قانون بموجب آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارتخانه های دادگستری و کار و امور اجتماعی و بازرگانی و کشاورزی و صنایع طبیعی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۵ - دارندگان پروانه های نانوائی که از اجرای مقررات قانون کار درباره کارگران خودداری نمایند چنانچه حداکثر ظرف یکماه پس از ابلاغ رأی هیئت حل اختلاف وزارت کار و امور اجتماعی نسبت به پرداخت مزایای قانونی کارگران اقدام ننمایند علاوه بر مجازات های مقرر در قانون کار پروانه نانوائی آنان طبق مقررات این قانون ابطال خواهد گردید و بترتیب مقرر در تبصره ۳ این قانون عمل خواهد شد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

رئیس - نسبت به گزارش کمیسیون دادگستری نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بگزارش کمیسیون دادگستری رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۴- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به اوقاف و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیون دادگستری راجع به اوقاف مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۸ تیرماه ۱۳۵۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۵۴۲۸۴ مورخ ۱۳۵۳/۱۰/۱۶ راجع باوقاف را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مطرح و اصلاحات آن مجلس را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

۳۵۵۱ - موقوفه عام دارای شخصیت حقوقی است و متولی یا سازمان اوقاف حسب مورد نماینده آن می باشد.

۳۵۵۲ - متولی موقوفه کسی است که بموجب مقررات قانون مدنی واجد این سمت باشد تولیت متولی باید بوسیله شعبه تحقیق اوقاف گواهی شود. اشخاص ذینفع پس از ابلاغ تصمیم شعبه تحقیق در صورتیکه معترض باشند میتوانند ظرف ده روز اعتراض نامه خود بهیئت تجدیدنظر اوقاف تسلیم کنند پس از انقضای مدت گواهی شعبه تحقیق اوقاف و تصمیم هیئت تجدیدنظر از ناحیه اشخاص ذینفع قابل شکایت در دادگاه شهرستان است و حکم دادگاه در این موارد قابل پژوهش و فرجام می باشد. همین حکم در مورد ثلث - نذر و حبس نیز جاری است.

تبصره ۱۵ - موقوفاتی که متولی آن ها فوت میشود تا تشخیص متولی بعدی و موقوفاتی که متولی آن ها بحکم تحقیق اوقاف ممنوع المداخله میشود تارفع ممنوعیت یا ضم امین در حکم موقوفات بدون متولی است.

تبصره ۲۵ - هرگاه شخص یا اشخاصی که در وقفنامه بعنوان متولی معین شده اند وجود نداشته باشند و یا اوصاف مقرر در وقفنامه منطبق با شخص یا اشخاص معینی نگردد موقوفه در حکم موقوفه مجهول التولیه است.

تبصره ۳۵ - در موقوفاتی که شرط مباشرت نشده باشد هرگاه متولی برای تصدی تمام یا قسمتی از امور مربوط بموقوفه و کیلی انتخاب کند ، و کیلی مذکور باید توانائی انجام مورد وکالت را داشته باشد، در صورتیکه و کیلی که از طرف متولی برای انجام تمام یا قسمتی از امور مربوط بموقوفه انتخاب شده بشخص سازمان اوقاف قادر بانجام امور موقوفه نباشد مراتب کتبا بطریق اطمینان بخشی به متولی ابلاغ خواهد شد هر گاه ظرف دو ماه برای متولیان مقیم ایران و چهار ماه برای متولیان مقیم خارج کشور متولی اقدام به تغییر و کیلی ننماید ، و کیلی مزبور با ابلاغ سازمان اوقاف منزل میشود این حکم شامل وکلانی که قبل از انتخاب شده اند خواهد شد.

۵۵۵۳ - سازمان اوقاف میتواند برای اماکن مذهبی اسلامی از قبیل مساجد و بقاع متبرکه و اماکن زاده ها و معابد و امثال آن همچنین موقوفات عامه ای که متولی ندارد با تصویب شورایی عالی اوقاف شخص یا هیئتی از اشخاص متدین و معروف با امانت را بعنوان امین یا هیئت امانت تعیین کند.

تبصره ۱۵ - نحوه انتخاب و برکناری و شرایط و حدود اختیارات و وظایف امین یا هیئت امانت و میزان حق الزحمه آنان همچنین نظامات راجع بحفظ و نگهداری اماکن مذکور در این ماده و اموال آنها بموجب آئین نامه های خواهد بود که بر اساس مقررات و سنن و خصوصیات اماکن مربوط بتصویب شورایی عالی اوقاف میرسد.

تبصره ۲۵ - وجوه و حاصل فروش اموال منقول زائد بر احتیاجی که باین قبیل اماکن اهداء میشود با جلب نظر سازمان اوقاف بوسیله هیئت امانت بترتیب صرف عمران و آبادی آنها و تدارک وسایل رفاه و بهداشت زوار اماکن مذکور و ساکنان آن ناحیه خواهد رسید.

۶۵۵۴ - صرف در آمد موقوفات بمنظور بقاء عین آنها بر سایر مصارف مقدم است و متولی موظف است موجبات آبادانی رقبات موقوفه را با ارشاد و راهنماییهای سازمان اوقاف در جهت بهره برداری صحیح از آن ها بمنظور اجرای نیات واقف فراهم آورد.

۷۵۵۵ - هرگاه متولی یا ناظر نسبت بعین یا منافع موقوفه تعدی و تغریب نماید و یا در انجام مقرر در وقفنامه و قانون اوقاف و آئین نامه های مربوط مسامحه و اهمال ورزد بموجب تصمیم شعبه تحقیق اوقاف از دخالت در امور موقوفه ممنوع میشود. ممنوعیت از دخالت در امور موقوفه در صورتیکه بسبب خیانت باشد با ضم امین بر طبق مقررات قانون مدنی وارد مال مورد خیانت مرتفع میشود و سایر موارد ممنوعیت در صورتی رفع میشود که متولی یا ناظر ممنوع عملاً بمقررات قانونی تمکین و خسارات ناشی از علت ممنوعیت را جبران نماید.

تبصره ۱ - در مواردیکه مطابق قانون مدنی ضم

امین میشود دادگاهها میتوانند سازمان اوقاف را هم بعنوان امین تعیین نمایند.

تبصره ۲ - کلیه مباشران موقوفات و اماکن مذهبی اعم از متولی و متصدی و ناظر و امانت و غیره در حکم امین میباشند و در صورت تعدی و تغریب ملزم بجبران خسارات خواهند بود و هرگاه عمل آنها مشمول عناوین کیفری باشد بمجازات مقرر نیز محکوم خواهند شد.

۸۵۵۵ - درآمد موقوفات مجهول المصرف و اموالیکه به صیغه میراث مطلقه وقف شده همچنین عشر نذر بقاع متبرکه اسلامی که مبلغ نذر هر کدام در سال بیش از یک میلیون ریال باشد اختصاص به تحقیق و تبلیغ و نشر کتب در زمینه معارف اسلامی دارد و طبق آئین نامه ای که شورایی عالی اوقاف تصویب خواهد کرد بمصرف میرسد.

تبصره - در آمد موقوفات متعذر المصرف و موقوفاتی که عواید آنها بعلت قلت برای اجرای نظر واقف کافی نیست همچنین آن قسمت از درآمد موقوفاتی که بعلت کثرت عواید زائد بر مصارف متعارف باشد با تشخیص تحقیق اوقاف به نزدیکترین غرض واقف در محل بمصرف میرسد.

تبصره - در آمد موقوفات متعذر المصرف و موقوفاتی که عواید آنها بعلت قلت برای نظارت در موقوفات عامه ای که متولی دارد صدی پنج از عواید خالص آنها را بعنوان حق النظاره دریافت خواهد داشت.

تبصره ۱ - سازمان اوقاف از موقوفات مساجد و بیمارستانها و مدارس حق التولیه و حق النظاره دریافت نمیکند همچنین نظارت آن بر درآمد و هزینه مؤسسات خیریه و آبهای وقف بر شهرها مجانی خواهد بود.

تبصره ۲ - در موردیکه واقف خود متولی است سازمان اوقاف جز بدرخواست او نسبت بدرآمد و هزینه موقوفه نظارت ندارد و حق النظاره دریافت نمیکند.

تبصره ۳ - بمتولی ممنوع المداخله در زمان ممنوعیت حق التولیه تعلق نخواهد گرفت در صورت ضم امین نصف حق التولیه متعلق بامین خواهد شد.

۱۲ ماده - سازمان اوقاف عوایدی را که از محل حق التولیه و حق النظاره دریافت میدارد طبق بودجه ای که هر سال تنظیم و تصویب خواهد کرد بمصرف عمران و تعمیر اماکن مذهبی اسلامی و احداث ساختمانهای عام المنفعه و نشر و تبلیغ معارف اسلامی و هزینه های مربوط بحفظ منافع موقوفات و اماکن مذهبی اسلامی میرساند.

در کلیه موارد مذکور سازمان اوقاف از پرداخت مخارج دادرسی و هزینه های ثبتی و اجرائی معاف می باشد.

۱۰ ماده - ثبت معاملات راجع بعین یا منافع موقوفه و حبس و ثلث و نذریکه منافع آنها بطور دائم و یا در مدتی که کمتر از ده سال نباشد و برای مصارف عامه تخصیص داده شده باشد در دفاتر اسناد رسمی موقوف بدوافت سازمان اوقاف است.

۱۳ ماده - تحقیق در جمع و خرج عواید راجع بوقف و ثلث و حبس و نذر بوقف مذکور در قسمت

اول ماده ۱۰ این قانون و صدور مقاصحساب و تطبیق مصارف با مفاد و قفنامه و تشخیص متولی و ناظر و موقوف علیهم و حل اختلافات بین آنان همچنین رسیدگی و اظهار نظر و اخذ تصمیم در مورد ممنوعیت متولی از دخالت در امور مربوط و لغو آن با شعب تحقیق اوقاف است.

ماده ۱۴ - هیئت تحقیق اوقاف مرکب از دو قسمت حقوقی و حسابرسی است و شعب آن بر حسب ضرورت در مراکز استانها و شهرستانها تأسیس میگردد.

تبصره - تجدیدنظر از تصمیمات شعب تحقیق در هیئت تجدیدنظری که در مرکز تشکیل میشود بعمل میآید. اندازه اوقاف و اشخاص ذینفع در صورتیکه اعتراض داشته باشند میتوانند طرف داور و زیس از ابلاغ تصمیم شعبه تحقیق اعتراض نامه خود را به هیئت تجدید نظر تحقیق اوقاف تسلیم کنند.

ماده ۱۵ - تصمیمات مرحله بدوی قسمت حقوقی تحقیق اوقاف تا زمانی که تصمیم از هیئت تجدید نظر تحقیق اوقاف و یا حکم قطعی یا دستور موقت از مراجع قضائی برفسخ یا جلوگیری از اجراء آنها صادر نشود باشد قابل اجرا است.

ماده ۱۶ - تصمیمات شعب تحقیق بر اساس قوانین و مقررات اجرائی بوسیله مأموران اجرای اوقاف یا قوای انتظامی بمرحله اجرا گذارده میشود.

ماده ۱۷ - اشخاص ذینفع میتوانند نسبت به تصمیمات تجدیدنظر تحقیق اوقاف و تصمیمات بدوی که مدت تجدیدنظر آن منقضی شده باشد بدادگاههای عمومی مراجعه نمایند.

ماده ۱۸ - تبدیل باحسن موقوفه بارعایت مقررات قانون مدنی و تصویب شورای عالی اوقاف بعمل میآید.

تبصره - خرید سهام مؤسسات تولیدی به تشخیص شورای عالی اوقاف و بارعایت مقررات قانون مدنی در مقام تبدیل باحسن مجاز است و انتقال این سهام جز در موارد تبدیل باحسن جایز نیست.

ماده ۱۹ - سهم شرکتهای تولیدی و اموالی که مورد حبس و یا وصیت برای امور خیریه باندر باوصف

مذکور در قسمت اول ماده ۱۰ قرار گرفته باشد مشمول مواد این قانون خواهد بود.

تبصره - سهام موضوع این ماده و ماده ۱۸ باید در اختیار سازمان اوقاف قرار گیرد تا بنحو اطمینان بخشی نگهداری کند.

ماده ۲۰ - تبدیل باحسن موقوفات خاص همچنین اجاره زائد بر دهسال موقوفات مذکور با موافقت و تصویب شورای عالی اوقاف ممکن است و سازمان اوقاف در سایر موارد در این موقوفات مداخله ای ندارد ولی در صورتیکه تقاضای ثبت موقوفه بعنوان مالکیت شده باشد سازمان اوقاف مکلف است نسبت بآن اعتراض و اقامه دعوی نماید.

ماده ۲۱ - اراضی که برای احداث مراکز آموزشی یا درمانی وقف یا باندرا یا بحس میشود در صورتیکه متولی در مدت مناسب ببا تشخیص شورای عالی اوقاف اقدام مؤثری برای احداث مراکز مذکور نکند سازمان اوقاف میتواند ببا تصویب شورای عالی اوقاف اراضی مذکور را حسب مورد در اختیار وزارت آموزش و پرورش - و زارات بهداری - جمعیت شیر و خورشید سرخ محل یا سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بگذارد تا مراکز مورد نظر را احداث و تصدی کند.

ماده ۲۲ - آئین نامه طرز تحقیق و رسیدگی در شعب تحقیق اوقاف طرز تشکیل هیئت های تجدیدنظر و سایر آئین نامه های اجرای این قانون جز در مواردی که نحوه تصویب آنها ذکر شده است بپیشنهاد سازمان اوقاف بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۳ - مواد ۶ و ۷ قانون معارف و اوقاف و مصرب شعبان ۱۳۲۸ قمری و قانون اوقاف مصوب دیماه ۱۳۱۳ شمسی و قوانین و مقرراتی که با این قانون مغایرت دارد از تاریخ تصویب این قانون لغو میگردد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

رئیس - نسبت به گزارش کمیسیون دادگستری نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) به گزارش کمیسیون دادگستری رای میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه به دولت ابلاغ میشود.

۵- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی

وارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش که یسیونها راجع به الحاق ده تبصره به قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۸ تیرماه ۱۳۰۴ با حضور آقایان هنرمندی و دکتر عالیمراد و طباطبائی معاونان وزارت دادگستری و کشور و امور اقتصادی و دارائی لایحه شماره ۵۳۳ مورخ ۱۳۰۴/۳/۴ دولت راجع به الحاق ده تبصره به قانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا را با استثنای تبصره های ۱ و ۲ بند ۲ بقیه راعیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون الحاق ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی

به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی

ماده واحده - بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی ده تبصره بشرح زیر اضافه میشود :

اجرای این تبصره ها در شهر تهران بوسیله شهرداری و اجرای تمام یا بعضی از این تبصره ها در هر یک از نقاط دیگر کشور موکول به پیشنهاد وزارتخانه های کشور و دادگستری و تصویب هیئت وزیران بشهریانی کشور محول خواهد شد.

۱ - تبصره های زیر بقانون تبصره های ۳ و ۴ و ۵ و ۶ ماده یک قانون مذکور اضافه میشود :

تبصره ۳ - در شهر تهران متخلفین از آئین نامه راهنمایی و رانندگی باید ظرف مدت پانزده روز از تاریخ تسلیم برگ اخطاریه به راننده یا الصاق آن بوسیله نقلیه جزای نقدی مقرر برحسب آن که از طرف شهرداری در شعب بانک ملی مفتوح میشود پرداخت نمایند. در صورت عدم پرداخت جزای نقدی در موعد مقرر مبلغ آن

بدر و برابر افزایش می یابد و متخلف میتواند این مبلغ را ظرف مدت ششماه از تاریخ صدور برگ اخطاریه بحساب مذکور در فوق پرداخت نماید و هرگاه متخلف پس از انقضای مدت ششماه جزای نقدی مقرر پرداخت ننمود مأموران راهنمایی و رانندگی مکلفند وسیله نقلیه متخلف را با قفل مخصوص متوقف و راننده را جهت تعیین تکلیف بدادگاه هدایت نمایند.

دادگاه پس از رسیدگی در صورت احراز تخلف اخیر متخلف را بپرداخت جزای نقدی معادل سه برابر اصل جریمه محکوم مینماید و پس از پرداخت جزای مذکور وسیله نقلیه بلافاصله آزاد میگردد.

تبصره ۴ - تخلفات رانندگان در شهر تهران وسیله کابینو تر تنظیم میشود و دادگاه در صورت ضرورت اصل گزارش تخلف را مطالبه خواهد کرد.

تبصره ۵ - مدت مرور زمان تخلفات رانندگی در شهر تهران دو سال است.

۲ - تبصره های زیر بعنوان تبصره های ۱ و ۲ ماده ۲ قانون مذکور اضافه میشود.

تبصره ۱ - مجازات تخلفات رانندگی در شهر تهران طبق آئین نامه از دو سیست ریال تا پنج هزار ریال است. مواردیکه مجازات آنها پنج هزار ریال تعیین میشود منحصر بتخلفات زیر است :

۱ - سرعت غیر مجاز.

۲ - سبقت غیر مجاز.

۳ - عبور از چراغ قرمز راهنمایی.

۴ - عبور از محل ممنوع.

۵ - عبور از پیاده رویا توقف در پیاده رو.

تبصره ۲ - هرگاه راننده ای در شهر تهران ظرف یکسال سه بار مرتکب یکی از تخلفات زیر شود افسران راهنمایی و رانندگی موضوع ماده یک قانون علاوه بر اخذ جریمه مکلفند وسیله نقلیه مرتکب را از ۴ ساعت تا هفت روز با قفل مخصوص در محل یا در پارکینگ متوقف نمایند و متخلف را در صورت عدم تأدیه جزای نقدی بدادگاه هدایت نمایند.

سرعت غیر مجاز.

سبقت غیر مجاز.

عبور از چراغ قرمز راهنمایی.

عدم رعایت حق تقدم.

انحراف بسمت چپ خیابان.

عبور از محل ممنوع.

حمل مسافر با وسیله نقلیه غیر مجاز.

تخلیه نخاله و فضولات ساختمانی در معابر و
بیاده روها.

توقف در پیاده رو خیابانها.

استفاده از لاستیک سیخ دار جز در سه ماه آخر سال و
مواقعی که راهنمایی و رانندگی مجاز اعلام مینماید.

۴ - تبصره زیر بعنوان تبصره ۲ بماده ۳ قانون
مذکور اضافه میشود:

تبصره ۲ - در تهران شهردار پایتخت میتواند
درجه داران دبیرخانه اداره راهنمایی و رانندگی که آموزش
دارم دیده باشند اختیارات و وظایف افسران مندرج در ماده
یک بر فون را در حد تشخیص تخلف و اخذ جریمه
غیر از حد تعیین شده در این تبصره شهرداری که آموزش
دارم دیده باشند سینه بزرگ تخلفات مربوط بعد رعایت
مقررات بر کومتر صادر نمایند.

۵ - تبصره زیر بماده ۵ قانون مذکور اضافه میشود:

تبصره - در شهر تهران نسبت به رانندگانی که
صرف یکسال جنین تخلف مرتکب گردیده اند دادگاه
میتواند توجه به نوع و تعداد تخلفات گواهینامه
رانندگی متخلف را از شش ماه تا یکسال ضبط کند. تعداد
نوع تخلفات و نحو ضبط گواهینامه طبق آئین نامه ای خواهد
بود که به پیشنهاد شهرداری پایتخت و تصویب وزارتخانه
های دادگستری و کشور تعیین خواهد شد.

در این قبیل موارد گواهینامه راننده بوسیله مأمورین
مذکور در ماده یک با تسلیم رسید اخذ و پرونده بدادگاه
ارسال خواهد شد. مدت اعتبار رسید برای حق رانندگی سی
روز است و در انقضای مهلت در صورتیکه از طرف دادگاه
حکم برائت صادر نشود و یا مهلت مذکور تمدید نشده
باشد رانندگی وسیله نقلیه در حکم رانندگی بدون پروانه
خواهد بود.

۶ - تبصره زیر بعنوان تبصره ۴ بماده ۴ قانون مذکور
اضافه میشود.

تبصره ۴ - در شهر تهران پلیس راهنمایی و رانندگی
کر و کی وضعیت تصادف و وسائل نقلیه را که فقط منجر
به خرابت مالی شده باشد بلافاصله تنظیم مینماید و
رانندگان اینگونه وسائل نقلیه مکلفند وسیله نقلیه خود
را قبل از رسیدن افسر کارشناس بکنا رمعابر هدایت
کنند.

در صورت امتناع رانندگان پلیس با وسائل مقتضی
رفع سد معبر مینماید در صورتیکه با مشاهده محل وقوع
تصادف و گرویکی از طرف افسر راهنمایی ارتکاب تخلف
محرز گردد طبق ماده یک اقدام خواهد شد.

۶ - تبصره زیر بماده ۸ قانون مذکور اضافه میشود:

تبصره - در شهر تهران در خیابانهایی که بوسایل
ایمنی عبور عابر پیاده مجهز شده باشد و بوسیله شهرداری
برای اطلاع عامه آگهی شود عابر پیاده مکلف است فقط
از مخلفهای مخصوص عابر پیاده عبور کند در غیر اینصورت
اگر تصادفی بین وسیله نقلیه و عابر پیاده در سواره رو واقع
شود مشروط بر آنکه راننده مست نبوده و گواهینامه مجاز
رانندگی داشته باشد و با سرعت مجاز حرکت کرده و وسیله
نقلیه او نقص فنی مؤثر در حادثه نداشته باشد در صورتیکه
سه نفر افسر ارشد کارشناس تصادفات راهنمایی و
رانندگی عدم مسؤلیت راننده را گواهی نمایند مسؤلیت
جزائی متوجه راننده نخواهد بود و راننده آزاد خواهد شد
و پرونده به مراجع قضائی جهت اقدام مقتضی ارسال میشود.
عدم مسؤلیت جزائی راننده مانع استفاده شخص متضرر از
حادثه از مقررات بیمه شخص ثالث نخواهد بود.

۷ - تبصره زیر بماده ۱۰ قانون مذکور اضافه میشود:

تبصره - برای وسائل نقلیه موتوری که در تهران
شماره گذاری شده یا بشود از طرف اداره راهنمایی
و رانندگی شناسنامه تنظیم خواهد شد و وسائل نقلیه که پس
از انقضای یکسال از تاریخ اعلام اداره راهنمایی و رانندگی
تهران بدون اخذ شناسنامه مورد استفاده واقع شود وسیله
افسران اداره مذکور تا صدور شناسنامه یا ارائه آن
متوقف میشوند.

در شهر تهران نقل و انتقالات وسائل نقلیه موتوری
زمینی باید در اداره راهنمایی و رانندگی ثبت گردد و
در صورتیکه سند انتقال در دفتر اسناد رسمی تنظیم شود
سر دفتر مکلف است سند انتقال را با اداره راهنمایی و
رانندگی ارسال دارد تا از طرف اداره مذکور پس از ثبت
انتقال در شناسنامه بصاحب آن تسلیم گردد صدور رونوشت
سند معامله قبل از ارائه شناسنامه جز به تقاضای مراجع
رسمی و همچنین نقل و انتقال وسائل نقلیه در دفتر اسناد
رسمی پس از انقضای مهلت یکسال مذکور بدون ارائه
شناسنامه ممنوع است. سر دفتری که از اجرای مفاد این
ماده تخلف کند به پرداخت جزای نقدی از ده هزار ریال
تا بیست هزار ریال در دادگاه انتظامی سر دفتران محکوم
خواهد شد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

گزارش از کمیسیون کشور بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۱۸ تیرماه ۱۳۰۴ با
حضور نمایندگان دولت لایحه الحاق ده تبصره بقانون

نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم رانندگی را مطرح
و گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد تأیید و تصویب
کرد.

اینک گزارش آبرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
رئیس کمیسیون کشور - دکتر سید محمد رضا تنکابنی

گزارش از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه ۱۹
جریماه ۱۳۰۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه الحاق
ده تبصره بقانون نحوه رسیدگی به تخلفات و اخذ جرائم
رانندگی را مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را در
این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آبرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.
رئیس کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - اهری
رئیس - نسبت به گزارش کمیسیونها نظری نیست؟

طلوعی - بنده عرایضی دارم.

رئیس - در مورد اصلاحات مجلس بنا فرمایشی
دارید بفرمائید.

طلوعی - با اجازه مقام ریاست اولاً بنده با چاپ
این گزارش مخالف هستم برای اینکه اصلاحات مجلس
سنا در گزارش نوشته نشده است فقط بصورت اشاره در
آخر گزارش مثلاً نوشته شده تبصره ای بعنوان تبصره ۲ به
ماده ۲ اضافه شده است.

رئیس - آقای طلوعی همین تبصره ۲ در متن گزارش
آورده شده است.

طلوعی - در موقعی که این لایحه در مرحله اول بتصویب
مجلس شورای ملی رسید بنده در ایران نبودم و بعداً موقعیکه
لایحه در سنا مطرح شد و آقایان سنا توورها از آن انتقاد
کردند از موضوع مطلع شدم. همکاران ارجمند قطعاً
از جریان مذاکرات سنا در باره این لایحه و انعکاس
وسیع آن در رادیو تلویزیون و مطبوعات اطلاع دارند
استیضات کلی من از آنچه در سنا گفته شد و مخصوصاً
نحوه انعکاس این مطالب در رادیو و تلویزیون این
بود که گویا مجلس شورای ملی در تصویب این لایحه
بصورت قبلی آن دقت و توجه کافی نکرده و لذا سنا با
تغییراتی در لایحه تعدیلی در آن بوجود آورد حالاً
مشاهده میشود که کمیسیون دادگستری مجلس شورای

ملی اصلاحات سنا را نپذیرفته و لایحه را تقریباً بهمین
صورت قبلی برگردانده است. با همه احترامی که به
رئیس و اعضای کمیسیون دادگستری مجلس قائم
تصور میکنم در اصلاح این لایحه به این نکته اصلی
توجه نشده که علت ایجاد اینهمه سرو صدا در باره این
لایحه اینست که میزان جریمه تعیین شده با قدرت پرداخت
مردم منطبق نیست و از آن مهتر ترجمی که این جریمه
سنگین را تعیین و تصویب میکند یک مرجع صالح
قضائی نیست، بلکه یک فرد است که جائزاً خطرات
و مسکنت علاوه بر اینکه در تشخیص جرم اشتباه
بکند خدای نکرده در بعضی موارد دچار عقده ها و اغراض
همه انانها هم شود.

بنده از همکاران محترم تقاضا میکنم در تصویب
این لایحه باز هم دقت و توجه بیشتری بکنند. چون
این لایحه با فرد فرد مردم این شهرها که پشت زل
اتومبیل می نشینند سروکار دارد.

رئیس - آقای طلوعی اصل لایحه در مجلس شورای
ملی قبلاً تصویب شده فقط اصلاحات مجلس سنا مطرح
است.

طلوعی - بنده هم میخواهم راجع به اصلاحات
سنا صحبت کنم.

به عقیده بنده جریمه تعیین شده بقدری سنگین است که
مأمورین اجرا یا اغماض کرده و از دریافت جریمه
خودداری خواهند کرد و یا اصرار در اخذ
جریمه کشمکشها و ناراحتیهای شدید ایجاد خواهد
کرد و خدای نکرده مسکنت مفاسدی هم بوجود بیاید
البته اگر یک مرجع صالح برای تشخیص و تعیین این
جرائم وجود داشت و دستگاههای الکترونیک یا گیرنده
های تلویزیونی آتطور که در بعضی از شهرهای بزرگ
دنیا هست برای ثبت و ضبط تخلفاتی از قبیل عبور از
چراغ قرمز با سرعت و سبقت غیر مجاز داشتیم بنده با تعیین
جریمه حتی بیشتر از پانصد تومان هم برای این قبیل
تخلفات موافق بودم ولی تا موقعیکه تا رسانی هائی در
تشخیص صحیح این تخلفات وجود ندارد باید جریمه ها
را هم تعدیل کرد.

رئیس - آقای طلوعی باز شما از موضوع خارج شدید عرض کردم این لایحه قبلاً در مجلس شورای ملی تصویب رسیده، مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده که حالا اصلاحات مجلس سنا مطرح است.

نظر دیگری نسبت به گزارش کمیسیونها نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به گزارش کمیسیونها خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجدد به مجلس سنا فرستاده میشود.

۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به اصلاح بندهای (ج) و (د) ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور

رئیس - گزارش شور اول اصلاح بندهای (ج) و (د) ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز پنجشنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۵۴ باحضور آقای طباطبائی معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی لایحه شماره ۳۰۷۵۶ مورخ ۱۳۵۴/۳/۳۱ راجع باصلاح بندهای «ج» و «د» ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور را که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۴/۴/۳ تقدیم و شماره ۱۷۸۰ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح بندهای (ج) و (د) ماده

۳۱ قانون پولی و بانکی کشور

ماده واحده - بندهای (ج) و (د) ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۸ تیرماه ۱۳۵۱ شرح زیر اصلاح میشود.

۱ - قسمت آخر بند (ج) ماده ۳۱ بشرح زیر تغییر داده میشود:

« از نظر این ماده هر شخص حقوقی که هفتاد و پنج درصد سرمایه آن متعلق باشخص حقیقی یا حقوقی اتباع

ایران نباشد خارجی تلقی میشود ».

۲ - در بند (د) ماده ۳۱ عبارت (صدر صد سرمایه) بعبارت (هفتاد و پنج درصد سرمایه) تغییر داده میشود و عبارت « و مالکیت بیش از چهل درصد از سهام هیچ بانک ایرانی نمیتواند باشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی تعلق پیدا کند مگر بموجب قانون. » به آخر آن اضافه میشود.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی -

امان الله ربکی

۷- طرح و تصویب فوریت و اصل گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به اصلاح بندهای (ج) و (د) ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور و ارسال به مجلس سنا

رئیس - برای این لایحه پیشنهاد فوریت شده است پیشنهاد قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

نظر به اینکه لایحه اصلاح بندهای (ج) و (د) ماده ۳۱ قانون پولی و بانکی کشور مورد احتیاج بمرم دولت میباشد بنابراین مستدعی است لایحه مذکور را با قید فوریت مطرح فرمایند.

با تقدیم احترام - علی اصغر طباطبائی

رئیس - فوریت لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به فوریت لایحه خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات لایحه

نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) دو کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

اجرائی آن قانون در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده، و یا به تشخیص وزارت فرهنگ و هنر قابل ثبت در فهرست آثار ملی باشد ممنوع است صدور اموال فرهنگی ثبت شده در آثار ملی مشمول مقررات بند ۴ ماده ۱۲۷ قانون کیفر عمومی خواهد بود.

تبصره - اشیاء حاصل از جرایم مذکور در این ماده تحت نظر وزارت فرهنگ و هنر توقیف میشود و در صورت محکومیت مرتکب دادگاه حکم ضبط اموال مذکور برفع وزارت فرهنگ و هنر خواهد داد تا برای استفاده عمومی موزهها اختصاص داده شود.

ماده ۶ - صدور اموال فرهنگی به استثنای اموال فرهنگی موضوع ماده ۵ این قانون با اجازه وزارت فرهنگ و هنر و پرداخت پنج درصد ارزش آنها برفع صندوق حمایت از هنرمندان آزاد میباشد.

تبصره - دولت میتواند هر تعداد از اموال مذکور در این ماده را که برای موزهها یا مجموعهها و یا استفاده عمومی لازم بداند بر طبق ضوابطی که در آئین نامه معین خواهد شد خریداری کند.

ماده ۷ - خریدار اموال فرهنگی موضوع ماده ۴ این قانون ظرف مدت یکماه از تاریخ خاتمه نمایشگاه یا تاریخ خرید در حراج یا نگارخانه میتواند بدون پرداخت پنج درصد مذکور در ماده ۶ آنها را از کشور خارج کند.

ماده ۸ - پدید آورنده اموال فرهنگی میتواند آثار خود را بدون پرداخت پنج درصد مذکور در ماده ۶ همراه خود از کشور خارج و یا بکشور وارد کند.

ماده ۹ - ورود یا صدور اموال فرهنگی که مشمول فهرست و مشخصات مذکور در آئین نامه های اجرائی این قانون نباشد تابع مقررات عمومی مربوط بصادرات و واردات کشور خواهد بود.

ماده ۱۰ - وزارت فرهنگ و هنر اجازه داده میشود بمنظور تسهیل در امر ورود و صدور اموال فرهنگی و داد و ستد صحیح اموال مزبور رأساً یا با مشارکت بخش خصوصی مبادرت بایجاد مراکز رسمی فروش یا حراج در داخل یا خارج کشور یا هر دو بنماید.

ماده ۱۱ - مقررات این قانون در هیچ مورد، عهدنامهها و قرار دادهای دوجانبه یا چند جانبه یا بین المللی ناظر بر ورود و صدور اموال فرهنگی را که طبق قوانین و مقررات مربوط بتصویب دولت شاهنشاهی ایران رسیده باشد محدود نمیسازد و معافیتهای مندرج در ماده ۲۷ قانون امور گمرکی مصوب خرداد ۱۳۵۰ بقوت خود باقی است.

۸- طرح و تصویب گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی و ابلاخ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز پنجشنبه ۱۹ تیرماه ۱۳۵۴ باحضور نمایندگان دولت لایحه شماره ۴۱۶۶ مورخ ۱۳۵۴/۲/۲۲ راجع به معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض گمرکی که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و مجلس سنا در آن اصلاحاتی بعمل آورده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه مجلس سنا را با استثنای تبدیل کلمه عتیقه به عتیق عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون معافیت ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر از حقوق و عوارض

گمرکی

ماده ۱ - ورود و صدور اشیاء عتیقه و آثار فرهنگی و هنری اصیل و معتبر که در این قانون باختصار اموال فرهنگی نامیده میشود تابع مقررات زیر خواهد بود.

ماده ۲ - ورود اموال فرهنگی اصیل و معتبر از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی معاف است.

ماده ۳ - وارد کننده باید معادل پنج درصد ارزش اموال مزبور را هنگام ورود برفع صندوق حمایت از هنرمندان بپردازد.

تبصره - اموال فرهنگی مربوط بفرهنگ و تمدن ایران از پرداخت پنج درصد مقرر در این ماده معاف است.

ماده ۴ - پنج درصد مذکور در ماده ۳ در مورد اموال فرهنگی که بانظارت دولت بقصد فروش از طریق عرضه در نمایشگاهها یا حراجها و یا نگارخانهها وارد میشود هنگام فروش از فروشنده دریافت میشود.

ماده ۵ - صدور اموال فرهنگی که مطابق قانون حفظ آثار ملی مصوب دیماه سال ۱۳۰۹ و آئین نامه

تبصره ۱ - بموارد مذکور در این ماده صدی پنج مقرر در این قانون تعلق نمیگیرد.

تبصره ۲ - بجز موارد مذکور در این ماده قوانین و مقررات مغایر با این قانون در قسمتی که مغایرت دارد سلبی است.

ماده ۱۲ - آیین نامه های اجرایی این قانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت امور اقتصادی و دارائی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید. در این آیین نامه ها مشخصات و انواع اموال فرهنگی و چگونگی تشخیص آنها و نیز اموالی که برای تشکیل موزه ها و مجموعه ها استفاده عمومی لازم است همچنین نحوه ایجاد و اداره صندوق حمایت از هنرمندان و ترتیب جمع آوری و مصرف وجوهی که بنفع این صندوق وصول میشود و نحوه نظارت دولت بر امر ورود و صدور و داد و ستد اموال فرهنگی و نیز سایر نظامات مربوط با اجرای مواد این قانون تعیین خواهد شد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - امان الله ریگی رئیس - نسبت به گزارش کمیسیون امور اقتصادی و دارائی نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به گزارش کمیسیون خانها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد نسبت به این لایحه باورقه اخذ رأی میشود.

(اسامی نمایندگان به ترتیب آتی توسط منشی (آقای مهندس صائبی) خوانده شد و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان : دکتر آزاد - آقایان - آموزگار - خانم دکتر آصفزاده - خانم ابتهاج سمعی - لنگرودی - احتشامی - مهندس احتشام شهیدی - احمد - اخلاقی - اخوی - ادیب سمعی - خانم اسدی - مهندس اسدی لنگرودی - اسعدرزم آرا - دکتر اسکونیان - اسلامی نیا - دکتر اعتمادی - خانم اقبال - اکبر - دکتر الموتی - دکتر امامی خونی - خانم امیر ابراهیمی - محدثزاده - محسنی مهر - دکتر محقی - دکتر مدنی - دکتر مرتضوی - خانم مزارعی - اکبر سعودی - کاظم سعودی - مصطفوی نائینی - مظاهری - مظهری - دکتر معظمی - معیری - مهندس معینی - ملک افضلی - دکتر منتظری - دکتر موتقی - مهاجرانی - مهدوی اردستانی - دکتر مهر - مهرزاد - دکتر ناصر خلمتری - ناصرزاده - دکتر ناوی - دکتر نایی - نجدشیبانی -

دکتر نجیمی - مهندس نصر - مهندس نظمی - نیکروش - دکتر صدر - صدیقی زاده - دکتر صفائی - دکتر صمدزاد - خانم دکتر صنیع - دکتر صوفی خلیلی - دکتر ضیائی - خانم دکتر طالقانی - عبدالحسین طباطبائی - علی طباطبائی - طرفی - طلوعی - ظفر - عباس میرزائی - دکتر عدل - دکتر عظیمی - دکتر علومی - دکتر غنی - فخر طباطبائی - مهندس فرخ - فروتن - دکتر فروزین - مهندس فروهر - فریدون فر - فهیمی - فیاض فاضلی - قاضی زاده - قراچورلو - دکتر قهرمان - کاسمی - کسرائی - کشفی - دکتر کفائی - کلانتر هرمزی - کمالاتی - کمالوند - کورس - کیوان - خانم دکتر گرگانی - دکتر لقمان ادم - حی - اسماعیل خزینه - مهندس خسروی - دکتر خسروی کردستانی - دکتر دادفر - دولو ذوالفقاری - دکتر رئیسی - دکتر راد - دکتر رازانی - دکتر رشتی - رشیدی - دکتر رشیدیاسمی - حسام الدین رضوی - سید ضیاء رضوی - مهندس رهبر - دکتر رهنوردی - ریاضی - ریگی - خانم زاهدی - دکتر زعفرانلو - دکتر زهرائی - ساگینیان - سراج الدینی - سعادت - سعادت فرد - سعیدوزیری - حاج کریم بخش سعیدی - مهندس سهم الدینی - شاخونی - شاهنده - دکتر شریف امامی - شریفها - دکتر شکرانی - دکتر شمس - شیخ الاسلامی - شیخ رضائی - صائب - مهندس صائبی - حیدر صائبی - دکتر صالحی - دکتر امین - انشاء - دکتر انوشیروانی - اوحدی - ایلخانی پور - ایمان زهرائی - دکتر بازگانی - بختیاری پور - بدرخانی - بدر صالحیان - مهندس بدیمی - دکتر برادر - دکتر بزرگورد - دکتر برومند - مهندس برومند - خانم بزرگنیا - بوشهری - دکتر بجیحی بهبهانی - مهندس عنایت بهبهانی - دکتر بهزادی - بهنیا - دکتر بیت منصور - پدramی - پرویزی - پسیان - دکتر پناهی - پوربابائی - پیمان - تژده - دکتر تنکابنی - مهندس جلالی - جندقی - جوانشیر - خانم جهانبانی - جهانشاهی - جهانی - دکتر حاتم - تیمسار حکیمی - دکتر وزیر - تیمسار همایونی .

(آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید) آراء موافق - ۱۷۷ رأی

رئیس - لایحه با ۱۷۷ رأی موافق، باتفاق آراء، تصویب شد بدولت ابلاغ میشود .
اسامی رأی دهندگان - آقایان :

محدثزاده - محسنی مهر - دکتر محقی - دکتر مدنی - دکتر مرتضوی - خانم مزارعی - اکبر سعودی - کاظم سعودی - مصطفوی نائینی - مظاهری - مظهری - دکتر معظمی - معیری - مهندس معینی - ملک افضلی - دکتر منتظری - دکتر موتقی - مهاجرانی - مهدوی اردستانی - دکتر مهر - مهرزاد - دکتر ناصر خلمتری - ناصرزاده - دکتر ناوی - دکتر نایی - نجدشیبانی - دکتر نجیمی - مهندس نصر - مهندس نظمی - نیکروش - دکتر آزاد - آقایان - آموزگار - خانم دکتر آصفزاده - خانم ابتهاج سمعی - لنگرودی - احتشامی - مهندس احتشام شهیدی - احمد - اخلاقی - اخوی - ادیب سمعی - خانم اسدی - مهندس اسدی لنگرودی - اسعدرزم آرا - دکتر اسکونیان - اسلامی نیا - دکتر اعتمادی - خانم اقبال - اکبر - دکتر الموتی - دکتر امامی خونی - خانم امیر ابراهیمی - دکتر صدر - صدیقی زاده - دکتر صفائی - دکتر صمدزاده - خانم دکتر صنیع - دکتر صوفی خلیلی - دکتر ضیائی - خانم دکتر طالقانی - عبدالحسین طباطبائی - علی طباطبائی - طرفی - طلوعی - ظفر - عباس میرزائی - دکتر عدل - دکتر عظیمی - دکتر علومی - دکتر غنی - فخر طباطبائی - مهندس فرخ - فروتن - دکتر فروزین - مهندس فروهر - فریدون فر - فهیمی - فیاض فاضلی - قاضی زاده - قراچورلو - دکتر قهرمان - کاسمی - کسرائی - کشفی - دکتر کفائی - کلانتر هرمزی - کمالاتی - کمالوند - کورس کیوان - خانم دکتر گرگانی - دکتر لقمان ادم - مجد - دکتر امین - انشاء - دکتر انوشیروانی - اوحدی - ایلخانی پور - ایمان زهرائی - دکتر بازگانی - بختیاری پور - بدرخانی - بدر صالحیان - مهندس بدیمی - دکتر برادر -

دکتر بزرگورد - دکتر برومند - مهندس برومند - خانم بزرگنیا - بوشهری - دکتر بجیحی بهبهانی - مهندس عنایت بهبهانی - دکتر بهزادی - بهنیا - دکتر بیت منصور - پدramی - پرویزی - پسیان - دکتر پناهی - پوربابائی - پیمان - تژده - دکتر تنکابنی - مهندس جلالی - جندقی - جوانشیر - خانم جهانبانی - جهانشاهی - جهانی - دکتر حاتم - تیمسار حکیمی - تیمسار همایونی - دکتر وزیر - حی - اسماعیل خزینه - مهندس خسروی - دکتر خسروی کردستانی - دکتر دادفر - دولو - ذوالفقاری - دکتر رئیسی - دکتر راد - دکتر رازانی - دکتر رشتی - رشیدی - دکتر رشیدیاسمی - حسام الدین رضوی - سید ضیاء رضوی - مهندس رهبر - دکتر رهنوردی - ریاضی - ریگی - خانم زاهدی - دکتر زعفرانلو - دکتر زهرائی - ساگینیان - سراج الدینی - سعادت - سعادت فرد - سعیدوزیری - حاج کریم بخش سعیدی - مهندس سهم الدینی - شاخونی - شاهنده - دکتر شریف امامی - شریفها - دکتر شکرانی - دکتر شمس - شیخ الاسلامی - شیخ رضائی - صائب - مهندس صائبی - حیدر صائبی - دکتر صالحی .

۹- تصویب صورتجلسه قبل

رئیس - نسبت به صورتجلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورتجلسه تصویب میشود .

۱۰- ختم جلسه

رئیس - چون چند لایحه در مجلس سنا هست که باید به تصویب مجلس شورای ملی هم برسد بنابراین روز سه شنبه برای اعلام وصول آن لوایح جلسه خواهیم داشت هم چنین اخذ رأی نهائی نسبت به یک لایحه دیگر را که در دستور امروز داشتیم به آن جلسه موکول می کنیم . با اجازه خانها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز سه شنبه خواهد بود .

(جلسه در ساعت یازده صبح ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**